

GAZDASÁGI LAPOK

89. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Szeptember 27.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legelőcsőbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

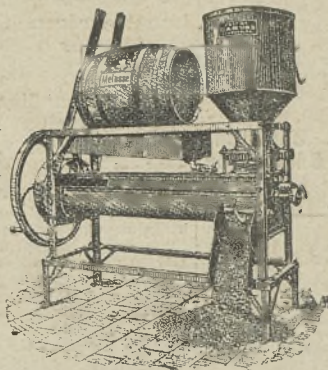
KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselő e.

Óvakodjunk a hamisításoktól
és figyeljünk a védjegyre!

Minden zsák ólomzárral és
tartalomjelzéssel van ellátva!

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura” melasse-erőtakarmány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve! 3-4 waggon áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpatélék, mindegyféle műtrágyák, „Agrikultura” org. trágya, enyvtelen csontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura” mezőgazdákát ellátó részv.-társ.
Iroda és mintatelep: Budapest, V., Zoltán-utca 12.
Sürgönyözim: Oxigen. Telefon: 99-48.

Azonnal bérbeadó

1470 holdas szép fekvésű birtok Abauj-megyében, prima szántó föld és kaszáló, mely takarmány termelésre kitűnően alkalmas, jókarban lévő épületek, bérlő részére jó lakóház, teljes gazdasági felszerelés, igás és haszonállatokkal (ca. 900 drb juh) vagy anélkül, azonnal bérbeadó.

Közvetítők kizárva. — Cim a kiadóhivatalban 1094. szám alatt.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 88,
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukorica-mörzsolók, darálók,
örlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

AZ ŐSZI IDÉNYRE

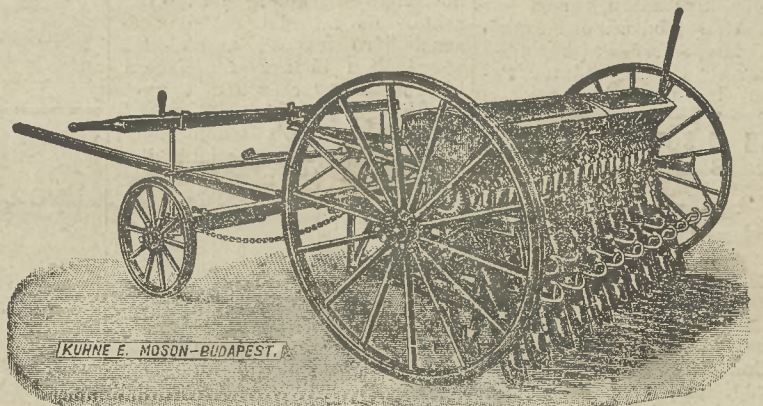
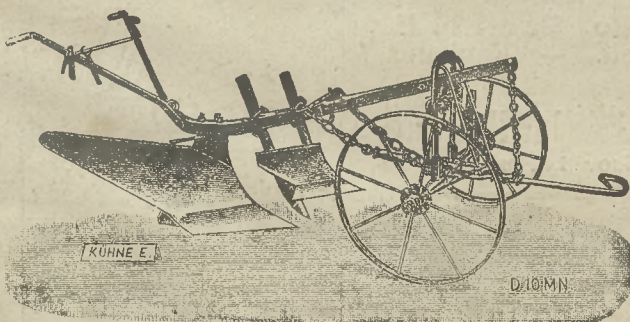
mindennemű talajmivelő-eszközöket:

„BIPPART” altalajekéket
„TORNADO” kukoriczszártépőgépeket
és egyéb takarmánykészítőgépeket,

„Mosoni Drill”
sorvetőgépeket,
borsajtókat stb.
szállít:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.**

Főraktár: Budapest, VI. ker., Váci-körút 57/a.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.
Malomépítéset. Teljes szivattyuművek.

AJÁNlja:

Szabad. rendszerű „Egyetlen” magyar lenvető-
gépét 27-43 sorral. Szab. „Zala-Drill” sorvető-
gépét. Különleges kukoriczvetőgépeket. Min-
dennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben.
Szecska-, répavágó- és ekékéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíttatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL
POLLÁK SÁMUEL
SZEGED

Alkalmazást keresők.

Hirdetmény.
A nagyszentesmiskolai (Torontál m.) m. kir. földmivessiskolát a folyó tanévben több olyan kevés igényű, szorgalmas, jó magaviseletű nőtlen és családos egyén végez, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban vagy gazdaságban a béresgazdai, kulcsári, magtárosi, munkafelügyelői vagy botosispáni állást méltóan betöltsék; kisebb gazdaságban önálló állásra is alkalmazhatók s az állást már szeptember hóban elfoglalhatják. E teljesen megbízható egyének felfogadására nézve megkeresésre készséggel megteszi az ajánlatot a fenti m. kir. földmivessiskola igazgatósága.

Gazdasági tanintézetet végzett, több évi gyakorlatot bíró, szerény igényű, protestáns vallású gazdasz, nős, ispáni, avagy ehhez hasonló kerületi segéd-tisztii állást keres m. kir. fővárosban belépéssel. Járta a kül- és belterjes gazdasági teendőket. — Czim a kiadóhivatalban 1074. szám alatt.

Földmives iskolát végzett, 35 éves, kis családú egyén megfelel állást keres. Czim: Csótár Ferenéz, Tokores, posta Czellödömlök.

Ispáni vagy ehhez hasonló állást keres szerény igényű, földmives iskolát végzett, gazdaságban hosszabb gyakorlattal, tehenészet, hizlaláshoz és irodai teendőket értő, józanéletű, megbízható, 42 éves, nős, kiscsaládú, keresztény egyén. Állását bármikor elfoglalhatja. Megkeresések kéretnek „Gazdasági Székesfehérvár, Pálos-utca 12.

Az alsóverecskéi m. kir. „Balogh Vilmos” hegyvidéki gazdasági telepen a folyó évi október hó végéig 14 tejmunkastanuló fejézi be a tanfolyamot, kiket tejszövetkezetek és uradalmak részére mint tejmunkásokat az iskola vezetője melegen ajánl. Közlebbi felvilágosítással szívesen szolgál a m. kir. „Balogh Vilmos” hegyvidéki gazdasági telep vezetője Alsóverecskén, Bereg megye.

Jó cselédeket, szakácsnét, szobaleányt, uralági inást, kertészt, lovaszt, kocsiszt, stb. stb. közvetít helybéli és vidéki uralági házakhoz Várady Márton „Szabó”-féle elhelyező-intézete Budapest, Muzeum-körút 35., az udvarban.

Vidéki uraságok figyelmébe! Háztartások, gazdaszok, nagy választékban előjegyezve és kaphatók Várady Márton elhelyező irodája által, Budapest, Muzeum-körút 35. sz., az udvarban.

Az amerikai modern kereskedelmi baromfitenyésztésben tökéletes jártassággal bíró szakember alkalmazást keres. Czime a kiadóban 1083. szám alatt.

Betöltendő állások.

Segéd-tisztnek felvétetik november 1-i belépéssel alulírott bér gazdaságban egy szolid, jó házból való keresztény, gazd. akadémiát vagy intézetet végzett fiatal ember, aki a tot nyelvet is bírja. Fizetés meg- egyezés szerint. Bizonyítványmásolatok küldendők Bálnuzsányi bér gazdaság, Bálnuzsány címre.

Kulcsárnó kerestetik október tizenötödikére, havi 40 korona fizetéssel és teljes ellátással. Ki már hosszabb ideig ilyen állásban volt, küldje bizonyítványmásolatát és arczképpel ellátott folyamodványát az uradalmi titkárságnak, Alberti-Irsa, Pestmegye.

Ispán. Nős, keresztény, hosszabb gyakorlat és jó bizonyítványokkal rendelkező ispánt keresek január 1-re oly alföldi gazdaság önálló vezetésére, melyben dohánytermelés is van. Fizetés 1000 kor. 24 hektoliter buza, 16 hektoliter árpa, 3600 —-öl tengeri föld, 3 3 tehén tartás. Bizonyítvány másolatot vissza nem adnak. Pályázat ezen lapok kiadóhivatalába küldendő „1092” szám alatt.

Keresek 2500 kisholdat kitevő tompai birtokom (Csanád m.) részére 1909. év január 1-én való belépésre szakképzett 30—40 év körüli, különösen az alföldi gazdaságokban divó növénytermelési ágakban, állattenyésztésben és irodai munkáknál is kellő jártassággal bíró jó ispánt, segéd-tisztet. Fizetése évente 800 kor megfelelő természetbeni járandóságokkal, lakással, kerttel és jóvelmi részesedéssel. Csakis azok a pályázók vétetnek figyelembe, kik bizonyítványukat magukkal hozva Tompán (vasuti állomás) birtokosnál személyesen jelentkeznek. Purgly Emil Tompa (Csanád megye.)

Nagyobb uradalomba felvétetik 1 raktárnok, nőtlen, esetleg nős, ki a raktár- és magtárkezelésben és azzal járó írásbeli munkálatok végzésében jártas, szép írással bíró és a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja. 2 segéd-tiszt, ki nagyobb tehenészettel bíró gazdaságban már működött, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja és a segédkönyvek vezetését érti. 3 irodatiszt (kereskedelmit végzett) magyar és német gyorsírászatot és gépirást bírók előnyben részesülnek. Az összes állások azonnal betöltendők. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal Pál-teleki uradalom, Selyp küldendők.

Veszünk telivér méneket,

még ha azok le is vannak törve, 15% marok magasságtól fogva. Jó hátsó rész és hibátlan alkat megkíván- tatik, kérünk részletes leírást.

MENZELES R. S.
Wien, II.,
Franzenbrückenstrasse 11.

Őszi szállításra előjegyezhető
Reitter Oszkár
főkapitány
fajbaromi-gazda-
ságában Nagy-
sárgában Nagy-
becskereken fajtisztá teli-
vér baromfiak:

angol emdeni liba	25.—	25.—
sárga orplington	10.—	8.—
fehér orplington	15.—	10.—
pekingi kacsa	10.—	8.—

Allami nagy aranyérmek. Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kítüntetések, győzelmi díjak. Arad, Budapest I., Budapest II., Bécs, Belgrad, Lovin, Nagybecskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár Szabadka, Temesvár, Veszprém. Zenta!

Nagybani tovahizlalásra készpénzen vásárlók tyukokat, kacsákat és libákat
Ajánlatok:
Dresden — A Waldersee-
platz 3 Paul Colditz

A mikosdi uradalom ajánlja
őszi vetésre éveken át kipróbált „Vilmoim Andrieux”-től szerzett eredeti mag után termelt, az idej nagy szárazságnak nagyon ellentálló francia búzáit, ugymint:

Bordeaux, Bon-Fermier és Gros-Bleu-t
100 kilónként 26 koronáért ab vasuti állomás Zalabér, vevő zsákjaiban szállítva, a vételár előzetes beküldése mellett. — Bővebbet:
Uradalmi intézőség,
Mikosd-puszta per Zalabér.

Klett-Braun-féle szérumok
sertésorbáncz, a borjuk fertőző tüdőlobja, tyukkolera, sertésvész és sertés-pestis ellen!
Előállítja ezeket J. Hauf & Co. G. m. b. H. Feuerbach, Stuttgart mellett. — Kaphatók kizárólag a
„LABORATORIUM” védőoltóanyagok termelésére részv.-társ.-nál
Budapest, VI., Felsőerdősor 10. szám.

GŐZEKÉK,
gőz uti hengerek és uti mozdonyok
cséplőgépek hajtására, az osztrák bányá- és kohóművek társaság vasműveiből.
A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szak-
tanácsnál készséggel szolgálunk.
Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: **az osztrák bányá- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál** főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16—18. kéretnek.

16 első díjjal és ezüst éremmel kítüntetett
KALLAI LAJOS
motorgyáiban
Budapest, VI., Gyár-utca 28.
a leghíresebb benzín-
locomobil-cséplőkészletek
kaphatók.
!! Teljes jótállás kitűnő oszlopért !!

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti.
Használt gőzgépek becsöröltetnek.
Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.
KALLAI főle motor-cséplőkészletek bizonyítványok tanúsága szerint kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: **Báró Kemény József urnál Maros-Németi; Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed, stb.**

GAZDÁK
figyelmébe!
50% olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a
pyroleum
világítása.
A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**
Számos elismerő levél nálam betekinthető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve
Degen Jakob
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca 28.

Pannonia szálloda
BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

16-18-20-30-40-50-60-70-80-90-100-110-120-130-140-150-160-170-180-190-200-210-220-230-240-250-260-270-280-290-300-310-320-330-340-350-360-370-380-390-400-410-420-430-440-450-460-470-480-490-500-510-520-530-540-550-560-570-580-590-600-610-620-630-640-650-660-670-680-690-700-710-720-730-740-750-760-770-780-790-800-810-820-830-840-850-860-870-880-890-900-910-920-930-940-950-960-970-980-990-1000-1010-1020-1030-1040-1050-1060-1070-1080-1090-1100-1110-1120-1130-1140-1150-1160-1170-1180-1190-1200-1210-1220-1230-1240-1250-1260-1270-1280-1290-1300-1310-1320-1330-1340-1350-1360-1370-1380-1390-1400-1410-1420-1430-1440-1450-1460-1470-1480-1490-1500-1510-1520-1530-1540-1550-1560-1570-1580-1590-1600-1610-1620-1630-1640-1650-1660-1670-1680-1690-1700-1710-1720-1730-1740-1750-1760-1770-1780-1790-1800-1810-1820-1830-1840-1850-1860-1870-1880-1890-1900-1910-1920-1930-1940-1950-1960-1970-1980-1990-2000-2010-2020-2030-2040-2050-2060-2070-2080-2090-2100-2110-2120-2130-2140-2150-2160-2170-2180-2190-2200-2210-2220-2230-2240-2250-2260-2270-2280-2290-2300-2310-2320-2330-2340-2350-2360-2370-2380-2390-2400-2410-2420-2430-2440-2450-2460-2470-2480-2490-2500-2510-2520-2530-2540-2550-2560-2570-2580-2590-2600-2610-2620-2630-2640-2650-2660-2670-2680-2690-2700-2710-2720-2730-2740-2750-2760-2770-2780-2790-2800-2810-2820-2830-2840-2850-2860-2870-2880-2890-2900-2910-2920-2930-2940-2950-2960-2970-2980-2990-3000-3010-3020-3030-3040-3050-3060-3070-3080-3090-3100-3110-3120-3130-3140-3150-3160-3170-3180-3190-3200-3210-3220-3230-3240-3250-3260-3270-3280-3290-3300-3310-3320-3330-3340-3350-3360-3370-3380-3390-3400-3410-3420-3430-3440-3450-3460-3470-3480-3490-3500-3510-3520-3530-3540-3550-3560-3570-3580-3590-3600-3610-3620-3630-3640-3650-3660-3670-3680-3690-3700-3710-3720-3730-3740-3750-3760-3770-3780-3790-3800-3810-3820-3830-3840-3850-3860-3870-3880-3890-3900-3910-3920-3930-3940-3950-3960-3970-3980-3990-4000-4010-4020-4030-4040-4050-4060-4070-4080-4090-4100-4110-4120-4130-4140-4150-4160-4170-4180-4190-4200-4210-4220-4230-4240-4250-4260-4270-4280-4290-4300-4310-4320-4330-4340-4350-4360-4370-4380-4390-4400-4410-4420-4430-4440-4450-4460-4470-4480-4490-4500-4510-4520-4530-4540-4550-4560-4570-4580-4590-4600-4610-4620-4630-4640-4650-4660-4670-4680-4690-4700-4710-4720-4730-4740-4750-4760-4770-4780-4790-4800-4810-4820-4830-4840-4850-4860-4870-4880-4890-4900-4910-4920-4930-4940-4950-4960-4970-4980-4990-5000-5010-5020-5030-5040-5050-5060-5070-5080-5090-5100-5110-5120-5130-5140-5150-5160-5170-5180-5190-5200-5210-5220-5230-5240-5250-5260-5270-5280-5290-5300-5310-5320-5330-5340-5350-5360-5370-5380-5390-5400-5410-5420-5430-5440-5450-5460-5470-5480-5490-5500-5510-5520-5530-5540-5550-5560-5570-5580-5590-5600-5610-5620-5630-5640-5650-5660-5670-5680-5690-5700-5710-5720-5730-5740-5750-5760-5770-5780-5790-5800-5810-5820-5830-5840-5850-5860-5870-5880-5890-5900-5910-5920-5930-5940-5950-5960-5970-5980-5990-6000-6010-6020-6030-6040-6050-6060-6070-6080-6090-6100-6110-6120-6130-6140-6150-6160-6170-6180-6190-6200-6210-6220-6230-6240-6250-6260-6270-6280-6290-6300-6310-6320-6330-6340-6350-6360-6370-6380-6390-6400-6410-6420-6430-6440-6450-6460-6470-6480-6490-6500-6510-6520-6530-6540-6550-6560-6570-6580-6590-6600-6610-6620-6630-6640-6650-6660-6670-6680-6690-6700-6710-6720-6730-6740-6750-6760-6770-6780-6790-6800-6810-6820-6830-6840-6850-6860-6870-6880-6890-6900-6910-6920-6930-6940-6950-6960-6970-6980-6990-7000-7010-7020-7030-7040-7050-7060-7070-7080-7090-7100-7110-7120-7130-7140-7150-7160-7170-7180-7190-7200-7210-7220-7230-7240-7250-7260-7270-7280-7290-7300-7310-7320-7330-7340-7350-7360-7370-7380-7390-7400-7410-7420-7430-7440-7450-7460-7470-7480-7490-7500-7510-7520-7530-7540-7550-7560-7570-7580-7590-7600-7610-7620-7630-7640-7650-7660-7670-7680-7690-7700-7710-7720-7730-7740-7750-7760-7770-7780-7790-7800-7810-7820-7830-7840-7850-7860-7870-7880-7890-7900-7910-7920-7930-7940-7950-7960-7970-7980-7990-8000-8010-8020-8030-8040-8050-8060-8070-8080-8090-8100-8110-8120-8130-8140-8150-8160-8170-8180-8190-8200-8210-8220-8230-8240-8250-8260-8270-8280-8290-8300-8310-8320-8330-8340-8350-8360-8370-8380-8390-8400-8410-8420-8430-8440-8450-8460-8470-8480-8490-8500-8510-8520-8530-8540-8550-8560-8570-8580-8590-8600-8610-8620-8630-8640-8650-8660-8670-8680-8690-8700-8710-8720-8730-8740-8750-8760-8770-8780-8790-8800-8810-8820-8830-8840-8850-8860-8870-8880-8890-8900-8910-8920-8930-8940-8950-8960-8970-8980-8990-9000-9010-9020-9030-9040-9050-9060-9070-9080-9090-9100-9110-9120-9130-9140-9150-9160-9170-9180-9190-9200-9210-9220-9230-9240-9250-9260-9270-9280-9290-9300-9310-9320-9330-9340-9350-9360-9370-9380-9390-9400-9410-9420-9430-9440-9450-9460-9470-9480-9490-9500-9510-9520-9530-9540-9550-9560-9570-9580-9590-9600-9610-9620-9630-9640-9650-9660-9670-9680-9690-9700-9710-9720-9730-9740-9750-9760-9770-9780-9790-9800-9810-9820-9830-9840-9850-9860-9870-9880-9890-9900-9910-9920-9930-9940-9950-9960-9970-9980-9990-10000

PIEDLER JÁNOS
LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.
Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépejt lenszalmát tetszés szerinti mennyiségben és ízlés eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Világhírű szabadalom 18 államban
Stádel-Torkos földmérőtáliga
kapható Stádel gépgyárában, Győrött.

Legjobb tejkannák
tejhütők és tejpgazdasági eszközök kaphatók
Első magyar tejpgazdasági gép- és eszköz-gyár
FUCHS és SCHLICHTER
Budapest, VI., Jász-utca 7
ARJEGYZEK INGYENES BÉRMENTVE

Ajánlok **buzakorpát** 5.85 K bruttó 50 kiló ab baresi állomás, készpénzfizetés mellett. Zsákok 14 napig díjmentesen és bérmentve visszaküldendők. Fuvar-
díj Barcstól Zákányig és Gyékényesig 100 mm.-ként 53 korona.
Hirschmann Sándor Csáktornán.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORZIMCS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELVE:
Hozzunk mező gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetései pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos áron fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt czikkeket minden utánnomás
jog fenntartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

☛ **Telefon: 623.** ☛

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	683
Tárca. Az általános gazdasági kiállítás. — Dienes Lajos . . .	684
Mi az oka a földbirtok bérbeadásának. — Jalsoviczy János . .	684
Agrikulturánk betegsége. — Tarczali T. Lajos	685
Kereskedők bojkottja ellen. — Rédei Ferencz	686
A Róber-féle gabnalisztító szerkezet	686
Könyvismertetés	686
Háziállataink okszerű takarmányozása és a takarmányadagok kiszámítása legújabb elmélet alapján.	
Kérdések és feleletek	687
Kérdések: Elegendő-e jóságállományom? S. K. — Kedvezményes takarmányárak és szarvasmarha teletetés. F. K. — Bolná kiküszöbölése a heremagból. K. P. — A szőlő peronoszporája és a Schloesing-féle bordás lé. N. M.	
Feleletek: A csontliszt elszórása és hatása. Legány Üdön. — Rozs trágyázása. Legány Üdön. — Mi fontosabb a föld megművelésére, a hongerezés vagy boronázás. Fehér Zoltán. — Kukoriczamolj fellépte a fehér kukoriczában. Kadocsa Gyula, Fehér Zoltán. — Honvédbogár a repozón. Glaser V. Géza, Kadocsa Gyula, Mándi Márton Zsigmond, P.	
Hírek	689
Apró szakközlemények	690
Égetett méz és égetett méz nem mindegy. — Az akácza mint távirtdaozlop.	

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Nagy bortermés és még nagyobb boruzsora. — Az eladásra bejelentett szálas takarmányok neveltséges árai. — Szó sincs depekorációról, de igenis nyomasztó marhaeladási helyzetről. — Bartal urnak igaza van. — A gazdasági egyletek gr. Dessewffy Aurél mellett.)

Van részünk verőfényes nappali melegekben és éjjeli a fagypontra süllyedő hidegekben. Magyarország lakossága ehhez szokva van. A nagy hőfok különbségeket bámulatatosan türi. A szép verőfényes meleg napoknak tömérdek az előnye. A vetés ott, a hol elő volt készítve kellő időben a föld, megy mint a karikacsapás. Igaz, hogy a vetőgép portengerben halad előre, — de ez ne confundáljon! Majdnem ezer éves a közmondás, hogy őszzel porba vess! A vén gazdáknak volt módjukban különbséget tenni, az eső előtt porba és az eső után ázott földbe került vetés fejlődése között. A különbség nagyon a porba került vetés mellett szól. Mindössze arra kell nagyon vigyázni, hogy a csávázott buza lehető tökéletesen legyen kiszántva elvetés előtt. A másik jó oldala a verőfényes száraz időnek, hogy a kukoriczatorés, heremagfejtés pompásan haladnak és a harmadik nagy előny, hogy a szőlő folségesen érik. Ha ilyen marad sokáig az idő, akkor az idén a hegyi szőlők páratlanul jó

terméssel fogják jutalmazni termelőiket. Nem áll ez a sikvidéki szőlőkre, a melyeken lázasan szüretelnek, mert egy, a mostaninál erősebb lehülés a fagypontra alá, végzetes lehetne a fűrtökre nézve. Ellenben hátránya ennek a száraz, meleg, hideg időnek, hogy a legelők teljesen kiszültek és a takarmányinség ezáltal még immi-nensebb lett; továbbá az, hogy a magherések tarlóit s a tengeri vagy más kapások tarlóját vetés alá elkészíteni ma még lehetetlen és végre, hogy a szárazságban szenvedő vidékeken a czukorrépát csakánnyal sem lehet a földből kiszedni.

Borszüret mindenfelé. Nagy bortermés sokfelé. Ez az idejű helyzet. Sok helyen a termelőknek elég hordójuk sincs. És erre lesnek az élelmes vevők, a kik üres hordó készleteikkel lesnek a prédára. Sok bortermelő elmondhatja, hogy adtál Uram termést, de nincs benne köszönet. Mustnak, csemege szőlőnek potom az ára.

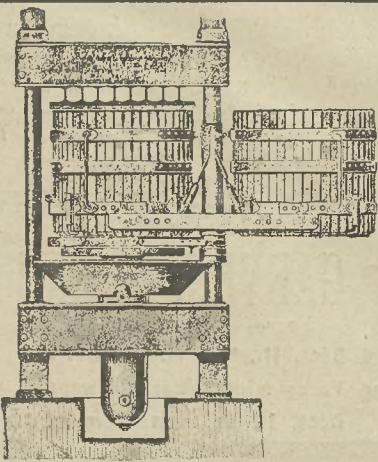
A vevők, a kik ezt tudják, most mikor vehetnének, — *nem vesznek* — hogy az eladóra nézve minél kétségbeesettebb helyzetet teremtsenek. Ennek aztán az az eredménye, hogy máris 60 százalékkal olcsóbb a bor és a csemegezőlő, mint tavaly volt. Uzsorás lélek lakik az emberekben, és azt kérdezzük, hogy az, a ki a törvényes kamat kétszereseért adja ki a pénzt nagyobb uzsorás-e, mint az, a ki mindent elkövet, hogy 50, sőt nagyobb perccenttel olcsóbban csikarja ki az eladó termelvényét? Ez az uzsorás lélek talán több emberben van meg, mint nincs. A szomszédok, a kik az árvák földjére leselkednek, a testvérek, a kik arra dolgoznak, hogy egymást kiéheztessék, bizony gyalázatos uzsorások. A törvény nem tesz ellenük semmit, a klubok nem golyózzak ki körükből, pedig sokkal csekélyebb ok miatt tették meg ezt sok emberrel. Ez a mai kor erkölcsi színvonala, az ugynevezett elamerikásodás, mely nem ismer más, csak a dollárt. Ezért fut, ezért rohan, elgázolva minden etikai érzést utjában. Védekeznie ez ellen csak úgy lehet, ha anyagilag függetlenek vagyunk és a tulbőség deprimáló viharait átszaladni tudjuk. De éppen ez az anyagi függetlenség, ezt nehéz elérni. Ehhez iszonyu energia és még iszonyubb, minden gunyt megvető önmegtartózkodás kell. A régi rómaiak azt mondták, hogy: *Vae victis!* Jaj a fegyverrel legyőzötteknek. Most azt mondhatjuk, hogy: „Jaj a megszorultaknak!” Sorsuk a nyomor és elzűllés. Az államnak feladata lenne megvédelmezni a gyengébbet az erősebb uzsorája ellen. Igen ám! De micsoda lármát csapnak az uzsorás lelkek! Reaktió! Osztályérdek! És ezer más dolgot vágnak a kormány szeme közé, ha ilyesmit kezdeményezni mer; a kormány megijed a lármától

és marad minden a régiben. Csak emlékezzünk vissza a kormány abbéli törekvésére, hogy a borértékesítést a termelők érdekében szervezi. Micsoda utálatos lármát csaptak ez ellen azok az érdekeltek a kik potom áron venni szoktak és akarnak. És a kormány meghátrált. Persze, hogy ez így nincs jól és a termelőknek még jobban kellene lármáznia. Amde azok gyenge tüdejűek, és olyan kemény csapás, a milyen az idén a bortermelőket éri, kell ahhoz, hogy oly kérdéshez is, minő a borértékesítés szervezésének kérdése, a szokottnál nagyobb erélyvel fogjanak hozzá.

Lapunk mult számához volt mellékelve a kormány adatgyűjtése az eladó takarmánykészletekről. Egy ilyen nagy országban, mint Magyarország, — ez a bejelentett mennyiség elenyészően csekély. De nemcsak ez a csekély mennyiség, hanem még inkább feltűnők a túlmagasra tartott árak. Hát képzelik az eladó gazdák, a kik loco 8—10 koronát, sőt „horribile dictu” még 16 koronát is elkérnek egy métermáza szálas takarmányért, hogy azon az áron csak egyetlenegy kötést is tudjanak tenni? A megszorult gazda azt mondja: Ha bármily potom áron is eladom jóságaimat, jobban jövök ki, mint ha ily áron szálas takarmányt veszek. És teljesen igaza van. Merjük megkoczkáztatni az állítást, hogy a közzétett áron egyetlenegy kötés sem jött létre. Akkor okosabban teszi a gazda, hogy ha már meg akarja tartani állatait áldozatokkal is, ha kukoriczadarát etet. Igaz ugyan, hogy az is 8 korona 50 kilónként, — de mégis olcsóbban jön ki, mint ha ily áron szálas takarmányt vesz.

A Budapesti Hirlapban egy érdekes czikk fejtegeti, hogy azok a jeremiadák, a mit több oldalról hangoztatnak, hogy az országban depekoráció előtt állunk, meg nem állhatja a helyét. Az, hogy az olaszok 9000 drb növényjóságot megvesznek, még nem depekoráció. A cikknek igaza is van. A gazdák a magas marhaárak miatt teletöltötték istállóikat növényjósággal. Ez most terhükre van. Bárcsak tudnának szabadulni tőle; de épp az a baj, hogy nem tudnak.

Bartal urnak mult számunkban közölt czikke páratlanul alapos czikk volt. Oriási tudással és mesteri tollal magyarázta meg azt, hogy állattenyésztésünk mai helyzetében milyen végzetes hiba volt tetézni a súlyos állapotokat a szerb kereskedelmi szerződéssel. Bartal ur érvei megdönthetetlenek. Tömérdek és tömérdek millió kár háramlik e miatt a gazdákra. A kik ezt nem látják, azok vakok; a kik pedig úgy tüntetik föl, hogy ez pláne hasznos volt az országra, azzal a

Ajánljuk legújabb javított szerkezetű, 2 kosaras „Toldi viznyomású”, továbbá a legnagyobb munkaképességű „Kinizsi” amerikai rendszerű, különböző, folytonosan működő, emeltyüs orsós borsajtóinkat, valamint egyéb szerkezetű borsajtókat, szőlőzuzókat, borszivattyukat és minden egyéb szőlőgazdasági gépeket és cikkeket a legmegbízhatóbb minőségben.

Arjegyéket kívánatra bérmentve ingyen küldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

szándékkal, hogy a nyugtalan kedélyeket lecsillapítsák, azok képtelenségeire vállalkoztak.

Gr. Dessewffy Aurél lemondása az Országos Gazdasági Egyesület elnökségéről a vidéki gazdasági egyesületekben nagy emóciózt keltett. És igazuk van! Több mint 30 éve küzdött gr. Dessewffy az agrár érdekekért, és küzdött abban az időben, midőn azokért küzdeni halálos vétek volt. Az emberek a jótetteket hamar felejtik, — de ha egy szálkára akadnak, készek a szeretettel. A gazdasági egyesületek ebbe a hibába nem estek és ha hatalmas ovációzt rendeznek gr. Dessewffynak, akkor ezt nagyon helyesen cselekszik. Velük érzünk!

Mi az oka a földbirtok bérbeadásának.

A mai nyomasztó gazdasági viszonyok megkívánják a földbirtok belterjes gazdálkodási rendszerének való bevezetését, s ezzel kapcsolatban az intéző gazdának több irányban való kiképzését, ugyanis kell hogy értsen a gazda a gazdaság vezetésén kívül a gazdasági gépészethez, mindenféle kultur növények termelésének sikert ígérő keresztülviteléhez. Állattartás, nevelés és hizlalásához, gazdasági üzemtervénnek beosztásához, gazdasági számadásainak helyes vezetéséhez s végül legyen benne bizonyos kereskedelmi szellem, hogy terményeinek és állatainak értékesítését a lehető legjobban eszközölhesse, mert mondhatom, ezeken fordul meg, gazdaságának sikeres vagy sikertelen jövedelmezősége.

Földbirtokosaink nagy része vagy nem rendelkezik fent felsorolt gazdasági ismeretekkel, vagy ha igen, nincs meg a türelem és kitartás azoknak keresztülvitelére s ez alapon mivel gazdasága nem jövedelmez neki annyit, mint a mennyit a bérlő adhat érte, bérbe adja; mert az ránézve kellemesebb, könnyebb, semmi gondal nem jár, mint azon csekély fáradsággal, hogy negyed évenként a földbér összeg átvételi nyugtáját aláírja s a kész pénzt átvéve, azzal szükségleteit fedezi.

A bérlő, ha átveszi a birtokot már tudatában van jövő gazdasági rendszerének és arra is elvan készülve, hogy az átvett birtok kezeléséhez, hogy az haszonnal záródhasson még egy tetemes összeget be kell fektetnie és az összes befektetésnek kamatát csak egy év múlva, sok esetben 2—3 év múlva élvezheti, de meg van győződve, ha csak valami elemi csapás közbe nem jön, nem

csak hogy befektetett tőkájének kamatját, 'de munkája értékén felül még tetemes nyereséget is félre tehet, természetes is ez, mert szorgalommal dolgozik s nem restel minden gazdasági munka iránt érdeklődni, hogy azt alkalmas hasznot biztosíthason magának.

Sajnos azonban földbirtokosaink ezen meggyőződésben nem biznak s így egymás után mennek a legszebb és legjövedelmezőbbnek bizonyult gazdaságok bérlők kezére, sok esetben okul adván azt, hogy nem kapnak megbízható gazdatisztet, a ki gazdaságaikat haszonnal tudná kezelni.

Igaz, hogy ez is előfordul, hogy egyes gazdatisztok nem képesek megfelelni a rájuk bízott feladatnak, de ez a része a gazdatiszti osztály 10 százalékát sem képezi, 90 százaléka pedig oly szakértelemmel és szorgalommal rendelkezik, hogy képes megfelelni mindazon váráhozásnak, amely a gazdatiszti álláshoz fűzve van, csak legyen megadva legelső sorban a bizalom és azon forgó tőke, amely a kérdéses birtok kezeléséhez okvetlen szükséges.

Ha ezen kellékek meg vannak adva a földbirtokos által, az esetben a birtok nem fog bérbe adni, mert a mit a gazdatiszt be tud adni földesurának, annyit a bérlő nem képes adni, mert azon felül már nem remél annyit hasznot, hogy tőkájének kamatját, munkájának jutalmát és vállalkozási haszont remélhetne.

Földbirtokos uraink csodálattal szemlélik, hogy azon nagybirtokaik, amelyekből alig kaptak jövedelmet, a bérlő kezelése mellett megkapja a birtok értékének 3—4%-át bérösszegben, azonkívül még a bérlő is vagyona tesz szert.

Az is feltűnik előttük, hogy a bérbe adott birtokokon folyton nagyobb a mozdás, életjel. Igen, mert a gazdaság állat létszáma folyton szaporodik, részben természetes, részben vásárlási uton s ezzel kapcsolatban a gazdaság belterjes művelése, mindenféle néven nevezendő gazdasági gépek beszerzése által, a kézi erőnek csökkentése és olcsóbbá tétele, idegen munkások alkalmazásával a kellő munka biztosítása, gazdasági vasutak építése által, a szállítás olcsóbbá tétele, beállított hizók által, a trágya termelés, mindazok a módok, amelyekkel kapcsolatos a gazdasági életjel s ennek alapján biztosítatik a jövedelem.

Egyes vidékeknek egészen megvirad a helyzetük, ha például egy nagy uradalom bérlő kezére

kerül, mert akkor nyílik meg a munkás előtt a pénzkereset minden forrása s ha dolgos, szorgalmas nép lakja a vidéket, az mivel, úgy télen mint nyáron folytonos munkát helyben végezhet, meg is tud takarítani keresményéből, amelyért már nem a földbirtokos urának, de bérlőjének mond hálás köszönetet.

Vajon nem-e lehetne ezen vizás helyzetet megváltoztatni oly módon, hogy a munkásnép ne a bérlőnek, hanem a földbirtokosának, (akinek birtoka mellett lakik, a kit mint földes urát, tiszteli, becsüli és szeretettel ragaszkodik hozzá), nem mulik el nap, hogy nevét ne emlegesse) fejje ki hálás köszönetét, hogy neki alkalmas és módot adott kenyérének becsületes uton való megkeresésére s öreg napjainak nyugalmas eltöltésére.

Mindennek megvalósítását földbirtokos uraink keresztül vihetnék, mert annak semmi sem állja útját.

Az a bérlő, a ki a nagy uradalmakat bérbe veszi, alig rendelkezik annyi tőkével, hogy a biztosítékot lefizethesse a szerződés megkötésekor s ha kissé szorgalmas ember, már akkor annyi hitellel dolgozik, hogy az a nagy tőke, a mit ő berendezésbe és élő állatba a birtokra halmozva mutat 10—20 százalékában az övé, 80—90 százalék a kölcsönbe vett lehetőleg olcsó pénz s ehez csakis úgy juthatott, hogy a földbirtokkal sikerült hosszabb lejáratu bérleti szerződést kötnie.

Ha már most a bérlőnek sikerül a még szükséges forgo tőkét bizalomra megszerezni, mért ne lehetne a birtokos uraknak ugyanazt megtenni, a mely esetben az a haszon, a mit a bérlők mint vállalkozási hasznot szereznek, megmaradna a földbirtokosnak.

Sok esetet tudok már, hogy a bérlő rossz spekuláció következtében megbukott és a földesur ezáltal szintén kárt szenvedett, de nemcsak azt a kárt szenvedte, a mit a birtok bérleti összegében számíthatott, hanem még ráadásul földjének termő erejét is oda ajándékozta (mivel azt a bérlő, rendesen az a bérlő, a ki hitelét elvesztve, sem kellő igavonó, de annál kevesebb heverő marhával rendelkezett s ennek következtében a földet csak pár éven át zsarolta, de vissza nem adott neki semmit) az ily esetekben a birtokos nem ugyan készpénzben, de birtokának értékében elveszít annyit, hogy azt helyre pótolni éveken át alig lehet.

TÁRCZA.

Az általános gazdasági kiállítás.

Irta: Dienes Lajos.

(A Hölgyfutár 1857. évi június hó 23-iki számából.)

Hölgyeket érdeklő tárgyokról.

Tehenek.

Alig lehet a gazdasszonynak kedvesebb állatja, mint a tehén és méltán, mert ezen jámbor állat nélkül ugyan meggyűlne a baj a legszerényebb ebéd kiállításánál is. A turós haluskától kezdve a palacsinták, rétesek, fölfujt kásák (koch) fánk, íróvajastészták stb. seregén keresztül, fel a legfinomabb cukrász süteményekig. Ritka tésztaemü az, melyhez tejjel, vajjal ne járulna a tehén s hogy a kapros káposzta, paprikás csibe, számtalan mártásféle, de még a ris-héves is jó izt nyer a jóféle savanyu tejfeltől, azt tőlünk, (én is voltam pár évig gazdaember, azért bátorkodom többes számban szólani, mint a szerkesztők), a kik értünk a konyhai titkokhoz, senki sem disputálhatja el; tehát tisztelt becsület a tehéneknek, megérdemlik, hogy azon a poros utcán átmenjünk a tulsó udvarba, hol a derék állatok vannak hosszú színek alá beszállásolva.

Ha megmondom: hogy helyből, Pestről és különböző vidékekről 24 beküldő állította ki válogatott legszebb szarvasmarháit; — legnagyobb

részt tehéneket — gondolhatják szép olvasóim, milyen sokszoros gyönyörrel mulathattak a szenvedélyes gazdasszonyok szemei, ezeken a ritkaságú szarvas állatokon.

De volt is mit nézni rajtok, nem hiába irányozta több pamelakalapos pesti nőcske opergukkerét majd egy természetes tarka boczára, mely éppen a borját czirógatta reszelős nyelvvel, majd arra az egymás mellett szeliden fekvő tarka ikerborjura, melyek olyan egyformák voltak, mint két tojás s egy éves korukhoz képest ugyancsak megütötték a borjumértéket, majd Podmaniczky Herman tükörsima természetes, szelid Zoltányára (Aszódról), majd meg azokra a beaklozott kormos fejű pusztai vitézekre, melyek szilaj természetét fennen hirdetik a szarvaikra illesztett részgolyók; mindenütt olyan jól táplált, gondosan fölnevelt, tisztán tartott jószágon akadt meg a szem, a melyről tulzás nélkül ellehet mondani, hogy olyan mint a retek vagy a vakart hal.

A mi a tisztaságot illeti, az annyira dicséretes volt; hogy a közel 100 darab kiállított bika, tehén, ökör s borju között sohase láttam egész kiállítás alatt egyetlen egyet sem piszkosan; de azt igen is örömmel szemléltük, mennyi gondal kéklik, törölgetik a tehének azon állatokat, melyekre nem egy közülök büszkébb volt, mint maguk a gazdáik; sőt szemtanuja valék egy izben annak a mulatságos látványnak, midőn egy gulyás legény egy szép svájci tarkának a legyezőjét fésülgette nagy fogu frizir kampellel, s

mondhatom nem ezibálta úgy meg, mint némely szeleburdi pesti fodrász farsangi napokban bál előtti este olyan arslánok fürteit, a kiktől nem kapott újévet.

Ha már egyet néven neveztem a busafejű urfiak közül, talán nem lesz fölösleg azt is följegyezmem, hogy a kiállított tehéneket ilyen neven szólítgaták: Elba, Jetti, Rubella, Rózsa, Julka, Viola stb., melyek származásaikat is gyaníttathatják.

Legjelesebbek voltak: Albrecht Föhg. cs. kir. Ő Fensége, Schopf pesti kávé, Simig István, egyik legértelmesebb és hires tehéntenyésztő pesti polgár, báró Podmaniczky Frigyes, Figyelmesi Antal szinte pesti polgár, b. Sina Simon és Jurenák Sándor tehenei.

Az utóbbián kívül mind idegen fajú tarkák. Schopf és Figyelmesi között voltak olyanok, melyekről be volt jelentve, hogy naponta 36 itcze tejet adnak. S mivel a tejjel vagyunk, lehetetlen szó nélkül hagynom, mint tódultak reggeli és esteli fejéskor a környékből; sőt a belvárosból is csupokkal, üvegekkel, gulyásbácsiékhöz közrendű családanyai alakok, itt-ott félre csoport háló főkötővel, papucsban, de kivált cseléd-félék, ki gyalog, ki mezifláb, némelyik éppen az ő teins asszonya kíséretében s mintha ingyen adták volna, úgy szétkapkodták azt az igazi friss fejesű tejet, melyet csak hirből ismernek és meglepő jósága mellett első napokban 4 pkron mérték ott helyben a tejforrásnál.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár: **GARVENSWERKE**
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

Szerény nézetem és tapasztalatom szerint van még sok szorgalmas, becsületes és szakképzett gazdatiszt, a kik földesurainknak nemcsak jó szolgálatot, hanem vagyonuknak tetemes gyarapítását és birtokaiknak értékelkedését sikerrel előmozdíthatnák, csak a kellő bizalom irányukban tanusítva legyen és meg legyen neki adva a hatalom, hogy belátása szerint a szükséges tőkét megteremthesse, ha ily alapon történik a gazdatiszti megbízás és alkalmazás, az esetben találkozni fog kellő szakértelmű gazdatiszt akárhány, a ki kisebb fizetés mellett de megfelelő százalék nyújtásával a gazdaság jövedelmét nem csak fokozni, de a birtok értékét is emelni fogja.

A száztóli rendszer oly hathatós jutalmazása a becsületes és szorgalmas munkának, a mely által földbirtokosaink a legmagasabb jövedelmet, a gazdatisztek pedig bizalmat és megelégedést nyernek s ezen rendszer alkalmazásával megszűnik azon téves hit, hogy a gazdatisztet fizetett ellenségének tekinthesse a birtokos azért, mert érdekeik egy és ugyanazok, akkor kap a gazdatiszt is félre tehető jövedelmet, ha első sorban földesurának tudott jövedelmet adni, ha rossz évek jönnek, meg kell elégednie a gazdatisztnak azzal, a mi éppen a megélhetésére szükséges, ha pedig a munkája után a jövedelem szaporodik, méltányos és jogos, hogy abból ő is részesedjen.

A száztóli rendszer megállapításánál mint legjobbat a fokozatos jutalékot tartom igazságosnak, még pedig azért, mert mentől több a jövedelem, annál többet adhat annak élvezője és ha el nem éri a jövedelem a birtokban fekvő tőke 4 százalékát, akkor jutalékot ne is adjon a birtokos, de ezen felüli jövedelemből már a jutalékot annyival inkább is adhatja, mert ha tőkéjét bankba helyezi el, azon felül ott sem kap érte több kamatot.

Azon hitben vagyok, hogy ha mindezeket földbirtokos uraink átgondolják, saját maguknak használnak vele, ha mielőtt birtokaikat kiadni akarják, néhány évig oly módon gazdálkodnak, hogy gazdaságaik a kellő tőke hiányában ne szenvedné, gazdasági munkálataikat mindig a kellő időben végeztetve és a földet trágya erőben tartva ráfognak jönni, hogy előnyösebb a saját rezsiben való gazdálkodás, mint a földnek bérbeadása.

Jaloviczky János.

Agrikulturánk betegsége.

Pár év óta csaknem minden téren a „kisemberek“ segítsége a jelszó Magyarországon. Nagyon szép elv, de mint minden elv, úgy ez is csak addig helyes, míg megvalósításába bele nem merülünk, hogy egyoldalukká nem leszünk s el nem vegyítjük látásunkat azontul minden egyébbel szemben. Ettől kezdve a legszebb elv is veszedelmet rejt magában, a mely veszedelem, ha idejekorán észre nem vesszük és meg nem szüntetjük, naggyá növi ki magát. Pedig az említett elv mezőgazdaságunk terén már is egyoldaluvá látszik tenni annak megvalósítását: a kisemberek annyira lefoglalják őket, hogy nem igen vetnek tekintetet a középbirtokos elemre. Nagy baj ez különösen a mezőgazdaság terén, mert a nagy iparos és nagy kereskedő magára hagyva is, bár nagyobb küzdelem árán, de még is fenn bírja magát tartani, de a pár száz holdas gazda magára hagyatva előbb-utóbb tönkretjútának néz elébe, vagy legalább is oly helyzetbe kerül, a mely helyzetben nemzetgazdasági hivatását már nem teljesítheti.

Arra akarom tehát felhívni a figyelmet, a mit ugyan sokan tudnak, maguk a gazdák között talán legtöbben, hogy a középbirtokos elem

alatt ég a föld. A sok ok közül, mik e tüzet előidézték elmellőzve a jelentéktelenebbeket csak a két legfőbb okra akarok rámutatni, jelezvén evvel, hol kell legelőször is okvetlenül a bajon segíteni, ha nem akarjuk, hogy Magyarországon a kötött nagybirtokosok mellett pusztán csupa apró-cseprő paraszti birtokok legyenek. Mert a mostani rendszer hova-tovább ide vezet. És ha a paraszti birtokok mellett szociális szempontból számtalan érvet is lehet felhozni, úgy hogy azok létezése föltétlenül szükséges, nem lehet tagadni azonban azt sem, hogy az apró cseprő paraszti birtokoknak a tapasztalat szerint — és ez a fő, nem az elmélet — mondom az ily birtokoknak nemzetgazdasági szempontból hátrányai vannak. A paraszti gazda sohasem termel és nem is fog termelni olyan minőséget mint a középbirtokos. A fajtisztasággal, nemesítéssel nem sokat törődik. Állata, szemes termelvénye soha sem állja ki a versenyt a középbirtokoséval. Így ha a középbirtokokat paraszti birtokokká változtatjuk fel, ezáltal a föld nyújtotta nemzeti vagyont silányítjuk s így természetesen a keresletet mi magunk szállítjuk alá. Nem szabad itt azután elfeledni, hogy mivel iparunk és kereskedelmünk azt lehet mondani sajnos, csaknem szünetendő, Magyarország bevételi rovátában a legnagyobb tételként az szerepel, a mit gabonánkért, máhánkért be tudunk venni. A paraszti birtok mellett tehát ehető szükség van a középbirtokra. Ezt be kell látni a nemzetgazdának, nem szükséges, hogy a középbirtokos osztály történeti multjából vegyen argumentumokat, ne hogy az a vád érje, hogy megint a „faj magyar“ politikával hozakodik elő, noha megvallom, ez is valami.

Azok, a kik eddig a középbirtokos osztály helyzetével inkább szóval, ötletszerűen, mint írásban, megfontolva foglalkoztak, nem találtak a baj gyökerére. Ennélfogva azok az eszközök, melyekkel véleményük szerint a középbirtokos helyzetén segíthet — majd lesz alkalma ezekre talán más alkalommal rátérni, — be nem válnak. Tanulmányaimból és a hazai tapasztalatok egybevetéséből a magyar középbirtokosoknak azt az általános vonását ismertem fel, hogy extensive gazdálkodik. És itt nem a szorgalom, a munka hiánya oka legtöbbször eselben az extensiv gazdálkodásnak, hanem először az, hogy nem tud intensive gazdálkodni, másodsor az, hogy hiányzik az intensive gazdálkodáshoz a forgó tőkéje s így abba, noha tudva, fizikailag van akadályozva. Mindkét eset fenforog az alföldi és az ország keleti felén lakó középbirtokosoknál, az utóbbi eset a kellő forgótőke hiánya a dunántúli és a kis magyar alföldi gazdáknál. Tavaly Cserháti az OMGE. egyik gyűlésén szólott az Alföld gazdasági bajairól, persze ő is csak a kiscsárdákról. Nem szándékozom vele polémiába bocsátkozni, de mindenben nem írom alá nézetét. Ugyanaz év husvét hetében a Nagyalföldön utaztam keresztül száguldó gyorsvonaton. A legtöbb embert untatja egy ilyen út, én azonban sokat látok mindig e tenger róναςágon, a melyen a legtöbb utas szerint nincs semmi látnivaló. Csak egy képet akarok ide rajzolni. Ott, a hol a Nyírség futóhomokját belekergeti a szél az Érmellébe egy parasztember garaszolta pár újnyira földjét egyes ekével, négy lóval, maga az ekeszarvát tartotta, egy felnőt ember pedig a nyergesen ülve vezette a szántást. Beh szerettem volna, ha ekkor Cserháti ur is a coupémban lett volna. De még ez mind semmi. Egy biharszági gazda panasolta a következő esetet: „Ezerholdas bérletem van. A bérleti szerződés értelmében nem szabad róla szalmát kihordanom. Így természetes, a szalma igen felgyűlt. A régi szalmát tehát kihordoztattam ősszel egyik silány rétemre s ott elterítve meggyújtattam. Erre a föld tulajdonosa kijelentette, hogy ha így

rontom a földjét (risum teneatis amici?) felmondja a bérletet.“ Nem akarok most hosszasan az okszerű gazdálkodásban való járatlanságáról beszélni e területnek. Egymás mellé állítottam egy paraszti gazdát és egy középbirtokost s ez azt hiszem elég bizonyíték arra, hogy az Alföldön az unokák gazdálkodnak, de a nagyapák módján. Máskor talán erről is többet, most csak a legsürgősebb teendőkre akarok rámutatni. Az Alföldön okvetlen egy gazdasági akadémiát kell felállítani. Legjobb volna az Alföld szívében, Szegeden s oly erővel ellátni, hogy az legalább annyi befolyást tegyen az alföldi gazdálkodásra, mint a magyaróvári a dunántúli. A meglévő akadémiáknak is sokkal nagyobb munkásságot kell kifejtetni az iskolafalain túl is. Kísérletezésre buzdítani a gazdákat, olcsó, de tudományos, a nyugati államokéval egy niveau álló szaklapokat nyújtani kezökbe. Persze a földmives iskoláról is kellene itt szólnom. Ki tagadhatja, hogy ezekre igen nagy szükség van. Azonban a gazdák maguk tudják a legjobban, hogy az eddigi ily intézetek még annyira sem feleltek meg a várakozásnak, mint a vinczellérképezdek. Céljük volna a tudományos elveket népszerűsítve belevinni a földmives munkájába, e helyett azonban botos ispánok nevelésén fáradoznak. Nemcsak paraszti földmives embert vesznek föl tanulóknak s a paraszti fiukat is kiforgatják paraszti mivoltuktól. Az iskolából nem az ekéhez mennek vissza, hanem beállnak középbirtokoshoz ispánnak, kulesárnak s ott bizony az agricultura semmi hasznukat sem veszi, még ha az urhatnomság miatt nem is lennének többnyire dologkerülők, haszontalanok. Tehát itt is gyökeres reformra van szükség. A népnevelés is sok kívánni valót hagy épen gazdasági szempontból, melyek sokkal kívánatosabbak és szükségesek, mint az ingyenes népoktatás.

Áttérek most a második, általános bajára a középbirtokos osztálynak s ez az intensiv gazdálkodáshoz elkerülhetetlen szükséges tőke hiánya. A termelési költségek évről-évre emelkednek s ezt minden gazda természetesen s egészséges gazdasági élet mellett helyesnek is találja. Azonban ez az egészséges gazdasági élet manálunk nonsens. Az extensiv gazdálkodás mellett a föld évről-évre kevesebbet termel s így az egyensúly a munkabérek emelkedése és a gazda jövedelme között felbomlik. A középbirtokost társadalmi állása is anyagilag súlyosabban nyomja mint a parasztot. Mindennek aztán az az eredménye, hogy jövedelmét teljesen föléli maga és munkásai. Jó, ha a vetőmagot megtudja évről-évre tartani. Ha most ily körülmények között befektetni akarna, kénytelen drágán szerezni pénzt a bankoknál.

Innen van aztán, hogy egy rossz esztendő nálunk annyira megviseli a középbirtokost, hogy alig bír lábra állani. A rossz esztendőkre pedig a kilátás pedig már csak azért is emelkedőben van, mert földjét évről-évre jobban kiéli s az elhasznált anyagokat pedig nincs módjában pótolni.

Ha már az első baj orvoslását is helyes gazdasági politikától lehet várni, úgy még inkább áll ez a másodikra. A gazdának — kivétel nélkül a kis- és középbirtokosnak — olcsó és hosszú lejáratu hitelt kell nyújtani. Itt az államnak áldozni kell, de az állam minden áldozata befektetés, mely a tőkét ugyan soha, de a kamatot mindig meghozza. Részletes tervvel itt nem állhatok elő, de szükség volna egy bank felállítására, melyet az állam támogatna, hogy a gazdáknak mondjuk 2%-os kölcsönöket nyújthasson melyeknek lejáratu ideje volna a ma átlagos bérleti idő, tizenkét év. Azért veszem ezt az időt épen, mert köztapasztalás szerint ennyi időre alapít reális számítást a gazda, ha vállalatokba fog. Ezt a hitelt tulajdonképpen a középbirtokos-

Új termésű

**biborheremagot
csomós ebirt
baltacimmagot
nyári repcét
fehér herét
őszi árpát
„ bükkönyt
„ borsót**

VESZ

**legmagasabb
napi árban.**

HALDEK

magnagykereskedése

**József főherceg ő cs. és kir. tetsége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.**

ság venné igénybe, a mellett a kisbirtokosnak is rendelkezésére állana. És ez az állami segítség nem is volna kivihetetlen. Hogy ne terhelje meg tulságosan az államháztartás költségeit, ellensúlyozásul be lehetne hozni a gazdákra kötelező állami biztosítást tűz, jégkár és elemi csapások ellen, a minek a gazdák is örülnének. Egy ilyen bank felállítása sokkal sürgősebb az önálló magyar banknál, a mely a gazda helyzetét előre láthatólag csak súlyosbitani fogja. Térjünk már egyszer vissza Széchenyi István eszméihez, akarjuk az országot gazdaggá tenni, mert hiában, a pénz hatalom; a gazdagsági erő szétteri a bilincseket de más ma már legalább nem. Széchenyinek fáj, hogy tízszer annyit terhelhetnénk egyazon helyen, mint termelünk. Ma talán valamivel többet terem egy hold, mint akkor, de hol vagyunk még a silányabb földü Dániától? Sajnos még ma is az a baj, a mi volt Széchenyi korában: tudatlanság és olcsó hitelhiány.

Tarczali T. Lajos.

Kereskedők bojkottja ellen.

(Nyílt levél Magyarország földbirtokosaihoz.)

Budapest, septe. hó.

A mi agrárországunknak semmiféle foglalkozásu emberre nem áll oly védtelenül egyedül és mindenféle rendű és rangu ellenséggel szemben mint a *gazda*.

Ez az orszáfgentartó elem ki van téve cselédség szeszélyeinek, (most már nem a birtokos a szeszélyes, hanem a cseléd) továbbá a munkások fondorkodásainak, végre a kereskedelem összes körmönfonságainak.

Csodálkozunk azon, hogy sehol sem változnak annyira a birtokosok, mint nálunk. Hogy egy példát mondjak: egy pestmegyei középbirtok tizenöt év alatt kilencszer cserélt gazdát. Ennél fogva ennek a birtoknak a vételára után a kincstár 38,7 százalék adásvételi illetéket kapott. A birtok ára átlag mindig 260.000 korona volt, így tehát a kincstár bevétele meghaladja a 90.000 koronát.

De azon nem is csodálkozhatunk, ha a fenti három ellenséget figyelembe vesszük, hogy a birtok ma már *olyan mobilis érték lett*, melytől mindenki csak szabadulni akar. Hát ha még hozzá vesszük a mi vidéki takarékpénztáraink kiméletlen drágaságát s hogy a gazdának még így sincsen sehol megfelelő hitele, hanem az ugynevezett házi zsidájára szorul, ha pénzre van szüksége; akkor a gazda csakis arra a meggyőződésre juthat, hogy Magyarországon gazdálkodni úgy szólván a lehetetlenséggel határos.

Mennyivel jobb soruk van nálunk a szocialista agitátoroknak, a kik állandóan izgatnak a birtokos osztály és a közrend ellen. Mily könnyen urizálnak ezek a munkások által fizetett fillérekből! Nekik könnyebben egy városi bunda, mint nekünk birtokosoknak az a sokat irigyelt bőrkabát. Nekünk cselédséggel, munkásokkal szemben le van kötve a két kezünk és a cselédmizériák által napról-napra károsodunk, de kárpótlást sehol és soha, elégtételt vajmi ritkán kapunk. Az agitátorok szabadon izgatnak lapjaikban a sajtószabadság és szabad gyülekezési jog örve alatt.

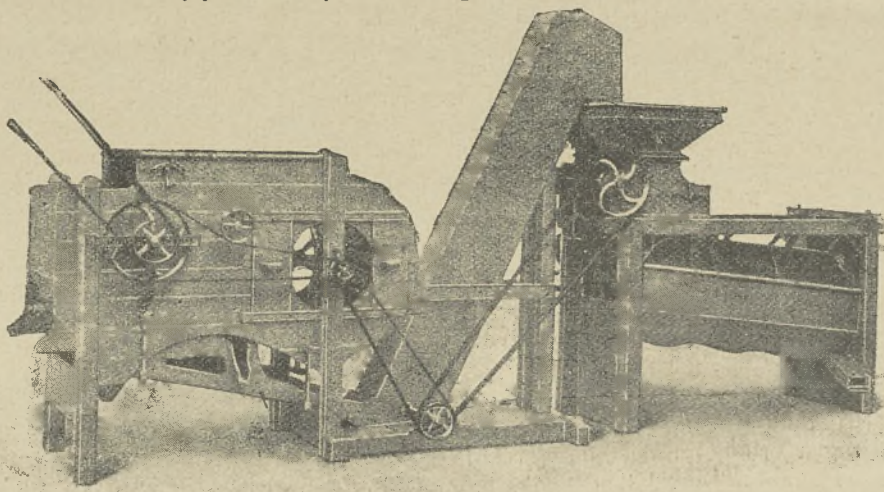
A földbirtokost szigorú törvények megrendszabályozzák, neki nincs szabadsága, ő a modern szocialis institucziók rabszolgája.

És ha mindezekkel a birtokos osztályt pusztító

nehézségekkel, valahogyan meg is birkoznánk, de a mi most folyik ellenünk, az a harc és bojkott terményeink értékesítése ellen, az már valósággal existenciánk ellen való élethalál harc. Ez az elevenbe vág. Legujabban ugyanis a borkereskedők indították meg a háborút a termelők ellen. Kiadták a jelszót, hogy a legjobb minőségű borokért is csak 10—14 koronát adnak hektoliterenként. A kereskedők és ügynökeik augusztus közepe óta járják a bortermő vidékeket, de nem vesznek, nem ígérnek, hanem diktálnak, hogy egy hektoliter bornak az ára nem lehet több 10—14 koronánál, sőt vannak helyek, a hol 6—8 koronáról beszélnek.

Még azt is meg teszik a titkon kartelt kötött kereskedők, hogy a hordókat szállítják nagy mennyiségben és még sem vesznek. Miért? A kereskedők ugyanis nagyon jól tudják azt, hogy a legtöbb termelő úgy van berendezve, hogy a bortermésének csak egy részét szokta saját edényeibe szűrni, a többi a vevő hordóiba kerül, a ki a vett borokat elszállítja. Nem áll az, mintha a termés általában olyan nagy volna, hogy a gazdának nincsen elegendő edényük a termés elhelyezésére, mert máskor se volt, de adtak hordókat a vevők és így segítve volt a bajon. Most nem adnak, bort nem vesznek. Mi más ez, mint bojkott!

Szülőtermésünk az idén kielégítő, de csak helylyel-közzel jobb a közepesnél, ha azonban a

115-ik ábra. Vetőmagtisztítás Röber-féle géposzeállítással.

kereskedők által követelt áron fogjuk adni termésünket, akkor nekünk igen gyenge termésünk lesz, de annál gazdagabb szüretjük lesz a kereskedőknek.

Tehát ha a gazdának van valamije, az nem lehet a gazdáé, hanem a közvetítő kereskedelemé. Egy szavunk se volna, ha terményeink olcsósága átmenne a nagy fogyasztó közönségre és az általános olcsóbbodást eredményezne, úgy hogy a gazda is méltányosabb áron jutna az általa vásárlandó anyaghoz, eszközökhöz és munkaerőkhöz. De sem a fogyasztó közönség, sem a gazda nem részesül ilyen kedvezményben, vagy csak elvétve annyira, hogy szót sem érdemel.

Ezt példákkal illusztrálom. Mi adtuk a baraczk kilóját 12—34 fillérért, a fogyasztó közönség kapta Bécsben 60—120 fillérért, Berlinben még drágábban. A csemegeszőlőt adtuk 20—34 fillérért, a felvidéki városokban volt 100—120 fill., Karlsbadban 240 fillér, Berlinben, Londonban, Szentpétervárott még drágább. Költségeket, nyereséget felszámítva, ez nem áll arányban azzal a potom árral, a mit a termelő kapott.

Sajnos, mi termelők ez idő szerint Magyarországon olyan helyzetben vagyunk,

hogy a közvetítő kereskedelem úgy bánik velünk, a hogy neki jól esik.

De ezt a bajt ne írjuk éppen a közvetítő kereskedelem rovására, hibásak ebben a termelők is. A nagy komócióból és nembánomságból még mindig nem tudunk felocsudni és kész prédaí vagyunk az olyan parasztikus kereskedőknek is, a kik sem a megfelelő intelligenciával nem bírnak, hanem egyedül az az előnyük van, hogy német ajuak lévén, mint a nagymarosiak. Ezek a német nyelvvel el mernek menni Bécsbe, Berlinbe és a tőlünk igen olcsón vásárolt terményeket kitünő áron értékesítik.

Ennek véget kell vetni. Nekünk termelőknek meg kell keresnünk és létesítenünk a közvetlen összeköttetést a külföld piaczaival és fogyasztóival. Nem kell akkor semmiféle nagy apparátus, költséges tanulmányutazások, csak utánjárás és praktikus berendezkedés az összeköttetések terén. Nem kell ehhez állami segély, mert nálunk éppen az az elhibázott dolog, hogy mindenhez állami segélyért esedezünk és azzal akasztunk meg minden egészséges akciót.

És micsoda kiskoruság, hogy a magunk lábán nem tudunk járni.

Szövetkezzünk mi is ezen az üzleti téren, épp úgy, mint a kereskedők ellenünk. Munkámat és időmet szívesen rendelkezésére bocsátom az ügynek a haza és birtokostársaim érdekében. Tíz év előtt letett újságírói tollamat megint szívesen felveszem mindnyájunk érdekében.

Nem kell ehhez gyülekezés, sem bankett, díkezió, csak a csatlakozási szándékát nyilvánítsa, kit az ügy érdekel. Jól megfontolt tervezetemet örömezt és díjtalanul megküldöm.

Hazafias üdvözléttel

Rédei Ferencz,
mérnök és földbirtokos.

A Röber-féle gabnatisztító szerkezet.

Gebrüder Röber Wuthában Thüringenben, a nevével ismert híres gabnatisztító rosták gyártója, elmés összeállítással teszi lehetővé a vetőmag gyors tisztítását. A rostát transzmisszióról

hajtva, a mag elevátorba hull le, a mely szij összeköttetésben a rosta és egy konkolyozóval, a megrostált magot a konkolyozó garatjába juttatja, honnan a mag teljesen tisztán jut ki garmadába. Ezen praktikus összeállítással jelentékeny kézi erő megtakarítással lehet a vetőmag tisztítását végezni.

KÖNYVISMERTETÉS.

Háziállataink okszerű takarmányozása és a takarmányadagok kiszámítása legujabb elmélet alapján, írta Kenese Ferencz főtiszt-tisztartó. A mint ismeretes Dr. O. Kellner a möckerni kísérlet állomás érdemes igazgatója a takarmányozásnak új alapot adott és azzal az eddigi elmélet nemcsak egyszerűbbé, hanem megbízhatóbbá is tette. E körülmény arra indította a szerzőt, hogy ezen új elméletet és ennek alapján a helyes és a gyakorlatban bevált takarmányozást ismertesse, a takarmányfélék tápanyagtartalmának kiszámítását pedig azzal igyekezett megkönnyíteni, hogy kulcsformában az összes takarmánynevek tápanyagtartalmát nemcsak 100 kgramra vonatkoztatta, hanem 0,5 kgramtól 10 kgramig is kiszámította, miáltal a

LEGJOBBAK a

resiczai ekék, LOSONCZI vetőgépek és KALMÁR-féle rosták.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST
V. VÁCZI-KÖRUT 32.

takarmánykeverékek összeállítását módfelett megkönnyítette. Ezen munka a gyakorlati gazda igényeihez van szabva, megértéséhez elméleti előismeretek nem kellene. Rövid és könnyen megérthető módon tárgyalja mindazt, a mit a gazdának gyakorlatban háziállatai okszerű takarmányozásánál (kivéve a baromfi takarmányozást, mely a műben tárgyalva nincs) és főképp az állatok hizlalásánál ismernie kell. Ára füzve 2 kor. 50 fillér. vászonkötésben 3 korona. Megrendelhető a „Patria” részv.-társaság gazdasági szak-könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25. sz. (Köztelek).

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Elegendő-e jószágállományom?

Szatmár megyében 240 magyar hold jó minőségű földbirtokom van. A vetés-forgókat következőképpen szoktam beosztani:

Buza 65 hold, rozs 15 hold, tengeri 45 hold, árpa 20 hold, bükköny 40 hold. Fekete ugar 25 hold sertéslegelőnek, luczerna 10 hold, répa 10 hold, csalámádé 10 hold. Igavonó és egyéb jószágállományom:

6 drb jármos ökör, 4 drb igás ló, 4 drb fejős tehén, 300 drb juh, 30 drb kocza szaporulatával, 10—15 drb rideg marha, ebből többet nem tartatok szük legelőm miatt.

Tisztelettel kérdem gazdatársaimat, hogy elegendő-e az igavonó és egyéb jószágállományom és helyes-e a beosztás? És ha nem helyes, hogyan osszam be, hogy jövedelmemet fokozzam?

S. K.

Kérdés. Kedvezményes takarmányárak és szarvasmarha teletetés.

Egy tagtársunk a következő kérdéssel fordult hozzánk. Egy lapban azt olvastam, hogy a miniszter ur olyan gazdáknak, kiknek elégséges takarmányuk van 2½%-os kamatu kölcsönt bocsát rendelkezésére 3 évi visszafizetésre, hogy a kölcsönből állatokat szerezzenek be a gazdáik.

E közleményben nem kisgazdákról volt szó, más közleményben pedig kisgazdákról volt szó. T. gazdatársaim szives válaszárt kérném, hogy nemcsak kisgazdákról van-e szó? s ha nem? a kölcsön kérése iránt mi az eljárás?

Ha volna bejelentve oly birtokos, ki hajlandó volna állatait pénzért vagy felében kiadni teletetésre, ebben az esetben 40 (negyven) darabot hajlandó vagyok elvállalni s ha az illető úgy óhajtana, külön díjért nyári legeltetésre is elvállalom. Kérem a szives választ, ugy a kölcsönre, valamint arra és hogy 40 drb marha teletetésre hol kapható.

F. K.

Kérdés. Bolha kiküszöbölése a heremagból.

Birtokom egy részén, a melyen heremagot fogtam, a heretáblában az uti fü (Plantago lanceolata) gyanus gyoma szerepelt, úgy hogy a csévelt mag 3—4%-a utifümag, vagy a hogy a köznép hívja, „bolha.” Mi módon lehet ezt a kellemetlen elegyet a heremagból eltávolítani?

K. P.

Kérdés. A szőlő peronoszporája és a Schloesing-féle bordós lé.

Ki tett kísérletet a Schloesing-féle bordós lével a szőlő peronoszporája ellen? Az idén a gyakori esőzés miatt szőlőm nagyon el lett lepve peronoszporával. Nevét nem akarom most megmondani a szernek, melyet kevés eredményel használtam.

N. M.

Felelet. A csontliszt elszórása és hatása című kérdésre.

A csontliszt a legrégebben használt foszfor-

savtartalmu műtrágya. Hatás tekintetében a szuperfoszfát és Thomassalak között áll, s mivel foszforsavon kívül nitrogént is tartalmaz, tulajdonképpen foszforsav és nitrogén tartalmu műtrágya. Az enyvtelenített csontliszt 1% nitrogént és 28% foszforsavat szokott tartalmazni. Ha a csontliszt porzik, az csak előnyös rá nézve, mert értéke lisztfinomságától függ.

Különben a csontliszt foszforsava nehezen oldódó, miért is hatása későre következik be és hosszú időre terjed. Épen lassu hatásánál fogva használata nálunk jóval kisebb mérvű, mint pl. a szuperfoszfáté. Igaz ugyan, hogy homokon foszforsava hamarabb válik oldhatóvá, de mivel itt egymagában amugy sem képes elegendő hatást kifejteni és mert az amugy is maholnap vetendő rozsnak már aligha válna hasznára (lassu oldhatósága miatt), azért én inkább a szuperfoszfátnak alkalmazását ajánlom. Olcsóbbasága csak látszólagos, mert a csontlisztből foszforsavának gyenge oldhatóságánál fogva több kg. foszforsavat kell használni. Hogy ezt érthetőbben megmagyarázzam vegyük pl. azt, hogy a szuperfoszfátból 150 kg.-ot használva (18%-osból = 27 kg. foszforsav) kat. holdankint, melynek foszfor kilogrammját 52 fillérré tettük, a trágya ára 14 korona 04 fillért tesz ki. Ezzel szemben a csontliszt foszforsavának ára a vásárló vasutállomásán kg. %-onként 38 fillér, de a 30%-os csontlisztből 135 kg. kell (40.5 kg. foszforsav) ennek ára tehát nagyobb lesz, mint a szuperfoszfáté vagyis: 15 korona 39 fillér.

Hazánk száraz természetü vidékein határozottan a gyorsan oldódó foszforsavtól várhatjuk a nagyobb sikert, ebben az esetben tehát a szuperfoszfátnak előnyt kell adnunk.

Buza vagy rozsnál a zöldtrágyázás után csak akkor várhatunk teljes sikert, ha a zöldtrágyázás kálifoszfáttal kombináltan alkalmaztatott, vagyis a zöldtrágyanövény elvetése előtt 150—200 kg. szuperfoszfát és 60—75 kg. 40%-os kálitrágya hozatott a talajba kat. holdanként. Ha ez nem így történt, akkor ezeket a műtrágyákat a jelzett mennyiségben legkésőbbben a vetőszántás előtt kell elszórni.

Legány Ödön.

Felelet. Rozs trágyázása című kérdésre.

A rozs egyike azoknak a növényeknek, a melyek nagyon meghálálják a műtrágyázást. Különösen szuperfoszfáttal lehet nagy termésteleket előidézni s tekintettel arra, hogy kérdéstevő talaja közepkötött, legjövödelmezőbb lesz a szuperfoszfátot egymagában adni. Ezen czélből minél előbb de legkésőbbben a vetőszántás előtt szórasson el kat. holdankint 150—200 kg. 16%-os szuperfoszfátot. Ettől még nagyobb hatást remélhetett volna, ha azt az elővetemény tarlójára szóratta volna el s tarlöhántással hozta volna a talajba.

Hogyha tavasszal rozsvetése gyengének mutatkoznék kedvezőtlen időjárás vagy késői vetés következtében — akkor fejtrágyaként 40 kg. chilisalétromot szórasson ki és pedig két részben azaz 20 kg.-ot kitavaszkodáskor és 20 kg.-ot 3 hét múlva, mindég hármat felszáradása után.

Legány Ödön.

Felelet. Mi fontosabb a föld megművelésére, a hengerezés vagy boronázás című kérdésre.

Szerény véleményem szerint a boronálás fontosabb, mert ezzel többféle talajjavító munkát végzünk u. m. a hantokat széttörjük, a talaj felső felületét simává, de aprón hullámosá, reczésé tesszük. miáltal a talaj ezen rétege porhanyóbb strukturát kapván, az altalaj hajcsövességét megszakítja és így a talaj nedvességét konzerválja. Néha a boronálás — még vető-

gép után is — a vetőmagnak betakarására is igényeltetik. Máskor mint a gyomok, gazok irtását elősegítő mivelet hasznos; olykor pedig kapálást helyettesít, p. o.: ha tavaszra kelve az őszi gabonáinkat boronáljuk meg s ezzel azok bokrosodását segítjük elő. Boronálás mindenemű talajban feltétlen szükséges talajmivelet, ellenben a tulkötött kemény agyagtalajban hengerre ugyszólván alig van szükség, mert hisz a henger a talaj tömésére szolgál s ilyen föld amugy is össze van tömődve, azt még jobban komprimálni nem, hanem csak lazítani kell. A mi meg a hengernek azon tulajdonságát illeti, hogy a maghoz odanyomja a földet s így gyorsabb kikelést eredményez, ez szinte csak laza talajban akezeptálandó, mert pl. a mi sárka agyagunkban ugyan nem szükséges ez. A rögöket sem igen töri a sima henger, hanem benyomja a talajba, mely felül sima kinézésű lesz, a szemnek tetszetős képet mutat, de valójában a hantok meg vannak földünkön; olyan ez, mint ha egy viseltes asszonyosság fátyollal borítja arcát, biz messziről szépek nézhet ki; de ki a lepelt felbillenti, vagy közléről nézi a vonásokat, a báj hiányát nagyon könnyen felfedezi. Erre mifelénk akárhány gazda meg van igen jól henger nélkül, pedig répája is van, de a boronát nem nélkülözheti, arra nagyon gyakori szüksége van. Hantokat zuzni a fogas henger, vagy ugynevezett fogashenger-borona, tányéros, szeges stb. henger való, sőt néhol a kapa, vagy fejsze foka is használtatik.

Viszont a homokos talajon a henger igenis szükséges, mert tömi a laza talajt, felhozza az altalaj nedvességét, de itt is kell aztán, ha kikelt a mag, a borona mert különben tulságosan kiszáradna a talaj.

Tehát tulajdonképpen a talaj minősége, a helyi viszonyok s az éghajlat határozza azt meg, hogy borona vagy henger fontosabb-e? Általában azonban a borona fontosabb és jobban el is van terjedve a gazdák között.

Fehér Zoltán.

Felelet. Kukoriczamolý fellépte a fehér kukoriczában című kérdésre.

Volt alkalmam a kukoriczamolý garázdálkodását éveken át ugy saját bérgazdaságomban, mint a szomszédos kis-, nagy- és középbirtokosoknál is tapasztalni kivált. Pozsony megyében, s mondhatom, hogy az minden fajtájú tengerit megtámad s talán csak azért volt kérdezőnél a fehér kukoriczában, mert annak szomszédaságából jött át avagy magja volt fertőzve molypetekkel. A molynak részletes kiirtását s az ellene való védekezést legjobban megtanulhatja azon ismeretterjesztő kis füzetből, mit a földművelésügyi miniszterium adott ki, tessék ezt az állami rovarvartani állomástól egy levelezőlapon kérni s készséggel megküldik kérdéstevő urnak. Ma már azonban védekezni későn van a moly ellen, már augusztus elején kellett volna a tengeri szárnak a csövek feletti részét levágni s feletetni, akkor ugyanis e részben székel a moly s így marháink által felemészte, tönkre megy. Most nagy része már a csőben vagy a csutkában tartózkodik s legtanácsosabb volna mielőbb lemorzsolni a tengerit a csutkát pedig azonal feltüzelní vagy megdarálva föltakarmányozni. Sok moly már a szár alsó részén van ilyenkor s azért tanácsos a szárt jó mélyen a föld alatt levágni s így szártépővel elaprózva bevermelni, akkor elpusztul e féreg; de jó lenne a moly által inficiált földön még a kukoricza tuskókat is kiszedni és eltüzelní, hogy hire hamva se maradjon e kártékony állatoknak. Miután éveken is fertőzve lehetnek a kukoricza tövek e molylyal, tanácsos a tengerit jövőben ily tábláktól minél távolabbi helyre vetni

Lóhere és luczernamagért

100 kilónkint 10 koronával magasabb árát fizetek a napi áránál, ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs. — Gazdák, kik legkevesebb 30 métermázsza magtermést várnak, sziveskedjenek erről lentjelzett céget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekintheti. Akiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtsák minél gyorsabban, hiszen 100 kilónkint 10 korona bevételi többlet busásan megtéríti az irtási költséget.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

== BUDAPESTEN. ==

REKORD DRILL

a legjobb páros soru vetőgép.

LOSONGZI GYÁRTMÁNY!

LOSONGZI GYÁRTMÁNY!

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója

Budapest, V., Váci-körut 32.

s a tengeri tuskókat ne legyük a trágyába, mert így újból a talajba kerülne a moly.

Fehér Zoltán.

Felelet. Honvédbogár a repczen című kérdésre.

I. A honvédbogár (*Entomoscelis Adonidis* Pall.) nagyon veszedelmes ellensége a repczenek s nem egy vidéke hazáknak épen miatta volt kénytelen felhagyni a repcetermesztéssel. Az ellene való védekezést megnehezíti, hogy a vadon növény keresztes virágu növényeken is megélhet. Ugy bogár, valamint lárvák alakban károsítja a repczt.

A honvédbogár kártétele már ősszel észlelhető, a mikor apró álcái, az u. n. „fekete hernyók” foltokba összeverődve a repcze földfeletti részeit ráják. A foltok mindig nagyobbak lesznek, a kár mindig szembetűnőbb. A repczt a fekete hernyók a szó szoros értelmében letarolják, csak a levelek erezte s a szár egy kis része marad meg. A fekete hernyók kisebb csomókban ősszel sekélyen a föld alá húzódnak s átteleznek. Tavasszal folytatják az ősszel abban maradt pusztítást. Fejlődésüket teljesen befejezven, bábokká változnak át, majd májusban már megjelennek a sötétpiros s feketén savozott bogarak, a melyek a repcze termését, a becőt bántják. A repcze learatása után — miután egy darabig a gyomnövényeken is elősködtek — a bogarak a földbe bujnak s mintegy augusztus végéig álomba merülnek. Mikor az őszi repczevetés már kikelt, felbrednek álmukból, párosodnak s a nőstények lerakják a petéiket, még pedig leginkább csomósan a földre. A petékből nemsokára kikelnek az apró „fekete hernyók”.

Ha a repczetábla nagyon fertőzve volna, akkor a legjobb abban hagyni néhány évre a repcetermesztést, a mely idő alatt szorgalmasan irtsuk a vadon növény kereszteseket (vadrepczt, mustárt, pásztortáskát stb.). Ha a kártétele még csak foltonként észlelhető, akkor a védekezés még sikerrel járhat. Mihelyt ősszel észrevesszük a foltokat, szórjuk be azokat vékonyan szalmával s perzseljük fel, a földet pedig még meg is sulykoljuk. Egy hét múlva esetleg újra bevethetjük e helyeket repczevel. Permetezés után is védekezhetünk. A permetezésre a svájnfurti zöldet (árvénysavas réz) használjuk, egy hektoliter vízre 300 grammot számítva. A permetezést úgy alkalmazzuk, hogy a folton túl is körülbelül még 1 métert bepermetezünk. Eső után a permetezést meg kell ismételnünk. Miután az árvénysavas réz igen nagy méreg, vigyáznunk kell arra, hogy legelő jószág rá ne tévedjen.

Állandó figyelemmel legyünk a mesgyék, utak mentén előforduló keresztes gyomnövényekre s a rajtuk már messziről felismerhető bogarakat szorgalmasan hálózunk, másrészt pedig e gyo-

mokat gyökeresen irtsuk. Igen tanácsos a repczetábla szélén köröskörül tavasszal néhány sor tavaszi repczt vetni s azt aratás után is megahagyni: a bogár belep s részint hálózással, részint pedig mérgezéssel könnyen elpusztítható lesz.

Kadocs Gyula.

II. 1871. év óta ismerem a repczenek e veszedelmes ellenségét. Első sorban a petéből kikelt hernyó pusztít, ezután a földben bebábozva magát, kifejlődik bogárrá s mint ilyen pusztítja el a hernyótól megmaradt repczt.

Miután a hernyó éjjelre és hős időben a földbe buvik s csak nappal az idő felmelegedése után buvik elő s pusztít, ebbeli életéhez alkalmazkodva, a repczenekben látott foltokat olyan területig, a meddig hernyóval meglepve volt, vékony rétegben szalmával meghintetem s aztán másnap reggel, a mikor a nap melege őket a földből kicsalta és a szalma tetején süt-kéreztek, a szalmát meggyújtottam. Itt aztán elpusztultak, a melyik pedig a földben volt, a hamun keresztül juthatván tovább, a kilugozott hamu tette őket tönkre. Ugyanis a hernyó nedvessége folytán a hamu ráragad, kilugozódik és tovább nem mehetvén, elpusztul.

Csakis ilyen hosszantartó, száraz és meleg időben lép fel e hernyó ősszel, hanem rendszerint tavasszal, épen ezért figyelni kell arra, hogy hány órákor szoknak előbujni s mikor már jól ellepték a szalmát, akkor kell meggyújtani.

Nem szabad sajnálni a kocsi okozta repcze-kárt, mert különben elpusztul az egész repczetábla, valamint ajánlatos a foltok széleire jól és vastagabban kirakni a szalmát, miután a széleken legtöbb a hernyó.

Ennél jobb és biztosabb irtási és pusztítási methodust nem ismerek és azt hiszem nincsen is.

Ha kellő időben talpra állunk, a mint észrevettük a hernyót, gyorsan tönkre tehetjük; ellenben sokáig tétovázva, azt vesszük észre, hogy nem érdemes másra, mint a kiszántásra.

Mády Márton Zsigmond.

III. A foltokat 3 százalékos chlorboriummal kell permetezni, vagy árvénysavas rézoldattal. Mindkettő kapható a Magyar Mezőgazdák Szövetségénél, Budapest, V., Alkotmány-utca.

P.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunyszolnok megyében. Időjárásunk az augusztusi esőzések óta állandóan száraz, mintegy 10 nap óta folyton hideg, szeles, a normálnál hidegebb. Az augusztusi esőzésekkel megindult mező és öszire vetett mesterséges takarmányféle, az ismét állandó szárazság, kezdetben elég meleg, szeptember 10-ike

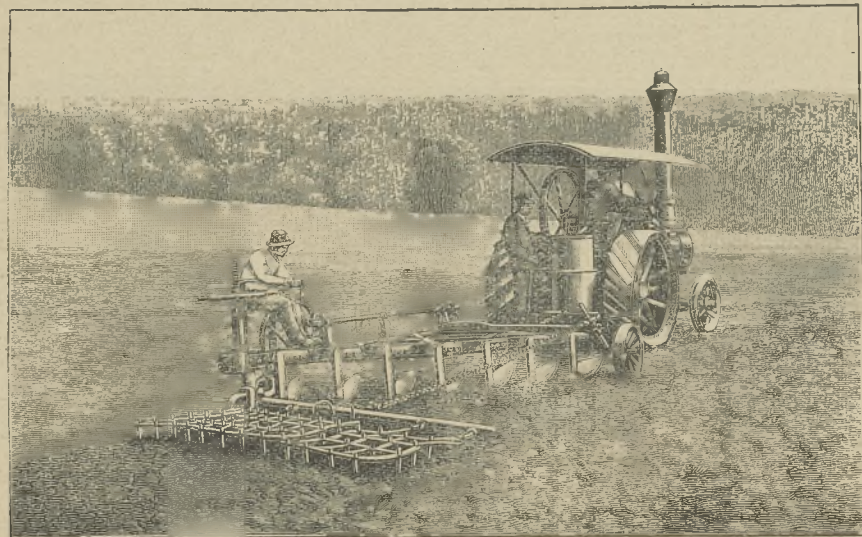
óta pedig hideg erős szelek miatt teljesen elszáradt. A szépen indult luczernák semmivé lettek. A partos helyeken a kaszával nem lehet rendre hozni, elvész a rendek között. Csak sűrű fogu gereblyével lehet belőle valamit összeszedni. Többre kerül a levágás és összeszedése normális értékénél. Lapos földeken azonban kisebb-nagyobb rendje van. A talaj már ismét kiszáradt. Szántani még lehet ugyan, de a szántás már igen hantós. Ha hamarosan eső nem lesz, a vetési munkát ismét rossz, a mult évi hantosságot megközelítő lesz. Szüret, kukorica-törés folyamatban van, pedig a kukorica jó felében éretlen. A juliusi kevés esővel kötött és augusztusi esőkkel fejlődött kukorica zöld, éretlen maradt. Sok lesz a kihányás. A mi érettségébe vehető, nem lesz egy normális közép termés negyede sem. Bor sem lesz korántsem annyi, mint augusztusban az esők után remélni lehetett. Törköly van elég, mert nem kevés a szőlő. Sok helyt a korán érő szőlők a tartós augusztusi esők miatt rothadtak, így némelyeknek alig lesz több boruk a mult évinél, de vannak oly helyek, a hol kevesebb lesz. Jásznagykunyszolnok megye, 1908. szept. 24.

N.

A magyar lovaregylet őszi löversenyei. A löversenyeiket látogató közönség figyelmébe ajánljuk, hogy a versenytéri belépti-jegyeket — a jegypénztárnaknál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a versenyprogrammokon megjelölt dohánytözsdékben a verseny napok délelőttjén előre váltsa meg.

Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a belépti-jegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrség felszólításait mellőzhesse.

Mezőgazdasági kamarák. A vármegyei gazdasági egyesületek egymásután nyilatkoznak meg a mezőgazdasági érdekképviseletről Rubinek Gyula és Bernát István által kidolgozott törvényjavaslatról. — A Veszprém vármegyei Gazdasági Egyesület Hunkár Dénes főispán elnökle alatt tartott ülésében Kajdacsy Endre titkár előterjesztésére legőszintébb örömenek kifejezése mellett általánosságban teljesen magáévá tette a törvénytervezetet, a részletek tekintetében azonban hangoztatja, hogy a törvényjavaslatban már kifejezést nyerne az a körülmény is, hogy idővel a fokozatos szervezés következményeként minden vármegyében külön-külön mezőgazdasági kamara szerveztessék. — A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület Sárközy Viktor titkár előadásában teljes részében helyesli és általánosságban elfogadta a törvényjavaslatban lefektetett elveket. Javaslatában azonban ő is azon óhajának ad kifejezést, hogy Zalavármegyében önálló kamara létesítették. Ugyancsak helyesnek ismeri el az érdekeltség aránya szerinti szavazási jogot

UJ!

UJ!

UJ!

Egységrendszerű gőzszántás.

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Csekély befektetés. Olcsó üzem.

Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

is, mégis a javaslat ama tételét, a mely szerint egy birtokos esetleg választókerülete összes szavazatainak felét birtokolhatná és gyakorolhatná, helytelennek találja s ezen jogot csak maximálisan a szavazatok egy negyed részében kívánja megállapíttatni. Az igazgató-választmányi gyűlés a határozatnak az OMGE-vel való közlését elrendelte, egyúttal elhatározta, hogy a vármegye országgyűlési képviselőit felkéri, hassanak oda, hogy Zalavármegye területére önálló mezőgazdasági kamara szerveztessék.

Ausztria vetése és termése. A földmívelésügyi miniszterium jelentése a vetés állásáról és az aratás eredményéről 1908 szeptember 15-én a következőket mondja: Az időjárás augusztusban és az első szeptemberi hetekben általában kedvező volt a takarmányneműek és kapásneműek fejlődése szempontjából. Az alpesi tartományokban, Csehországban, Sziléziában, Morvaországban és Bukovinában már késő őszi idők járnak. Érzékeny kárt okozott a változó és nedves időjárás a kaszánövénnyek aratásakor különösen Csehország és Morvaország hegyes vidékein. A szemhozam a mult évvel szemben átlag 20—30 százalékkal csökkent, míg a nedvesség néhány helyen 50—100 százalék termést tett tönkre. Csak a szeptember első heteiben beállott szép és meleg napokban vált lehetségessé a nyári gabonaműek learatása a magas hegysek oldalán, valamint az őszi vetésmunkálatok részleges elvégzése. Az őszi gabona aratása mindenütt véget ért és a cséplés megkezdődött. A cséplés általában a búzánál és rozsnál együttesen jó közepes termést mutat. Őszi rozs jó és közepes általában a partvidéken és Dalmáciában gyöngye, közepes és rossz. Őszi buza nagyrészt jobb termést adott, mint a rozs, mert a szemek kicsiráztak a kalászban és így a minőség közepesnek, illetve rossznak mondható. Ezenként 75 százalékgig terjedő pusztítást okozott a nedves időjárás. A cséplési eredmények több helyen kedvezőbbek is voltak, mint a minőre vártak, úgy, hogy jónak, illetve közepesnek nevezhetők. Az őszi vetési munkálatok teljes erővel folynak. Az őszi búzát csak most kezdtek vetni, a repcevetést részben befejezték, részben kezdik. Mindkét tavaszi gabonafaj fejlődését a aratások idején járó kedvezőtlen idő hátráltatta, különösen Csehország és Morvaország magasabb vidékein. A cséplés meglehetősen jó gyöngye, közepes termést eredményezett. A szem minősége tulnyomó mértékben csak közepes, de gyöngye-közepes és rossz minőségű szemeket is talál. Az árpa aratását szintén hátráltatta a kedvezőtlen időjárás, a mely természetesen a szem minőségét is különböző mértékben alacsonyította. A zabtermés szemre elég bő, a minőség azonban csak igen kevés helyen jobb a közepesnél. Általában a korai vetések csak gyöngye közepes, a későbbi vetések azonban jobb, néhol egész jó eredménnyel jártak. A tengeritermés, melyet a korábbi szárazság veszélyeztetett, az esőzések folytán valószínűleg jó lesz.

Oroszország gabonatermése. Pétervári jelentés szerint európai Oroszország déli buza-termése általában kedvezőtlen, csupán a Visztula mentén és a balti tartományokban volt kielégítő az aratás. Az északkeleti kormányzóságokban, keleti Kaukázusban, délnyugaton és a Krimben jó közepes volt a tavaszi buza termése, kedvezőtlen csak a középső vidékeken, a Volga mentén, Bessarábiában és Kersonban volt, míg Kis-Oroszországban, a déli kormányzóságban, a Don vidékén, az ország középpontjának nyugati részén, a nyugati kormányzóságokban, Szamarában, Lengyelországban jó volt. *Arpa* általában közepes. Jó aratást várnak az északi Kaukázusban, Kis-Oroszországban, a Kámában és a Vjat-

kában, a balti tartományokban és a Visztula vidékén, előreláthatólag kedvezőtlen eredményt a középső Volga területén, délnyugaton, a Don északi részén, a Krimben és a cenztrumban. *Zab* általában közepes és a jó és rossz termés eloszlása körülbelül ugyanolyan, mint az árpnál. A legkedvezőtlenebb a Volga területe. A zabnak általában az északi nedvesség és a déli szárazság, a mely augusztusban volt, sokat ártott.

A kolozsmegyei gazdasági szakosztály szeptember hó 16-án tartotta a nyári szünet után első értekezletét Dózsa Endre cs. és kir. kamarás alispán elnökle alatt. Elhatározták, hogy október hó folyamán Nagymáson járási gyümölcs és vetemény bemutatót rendeznek a gazdakör közreműködésével, e télen is folytatják a falusi gazdasági előadásokat és háziipari tanfolyamot. Az itt készített tömeges tárgyak elhelyezésére Nagypetriben és Választon értékesítő szövetkezeteket szerveznek.

Hírek a dicsőszentmártoni kiállítás-ról. Az október 13., 14., 15-én megtartandó dicsőszentmártoni kiállítás előkészületei serényen folynak. A kisküküllővármegyei gazdasági egyesület által delegált rendezőség élén br. Kemény Ákos elnökkel, minden szükséges lépést megtett arra, hogy a kiállításban részt vevő gazdák és gyárosok igyekezetüknek úgy erkölcsei, mint anyagi eredményeit elérhessék.

A bejelentések során már eddig is oly nagy tömege van előjegyezve a terményeknek, gyümölcs, szőlő és boroknak, hogy a rendelkezésre álló helyiségek lepraktikusabb beosztására lesz szükség azok elhelyezése céljából.

A legelső bejelentők között nagyobb kollektívokkal szerepelnek: Br. P. Horváth Arthur, gr. Beldi Kálmán, az erd. róm. kath. státus radnóthi és bajomi uradalmi, Schmidt János, a dicsőszentmártoni szőlőoltvány r.-t., Csató Gábor, Pekry Sándor, Pataky László, Szatmáry István, Szantner Lajos stb.

Ujabbán díjakat tűztek ki még: a dicsőszentmártoni szőlőoltvány r.-t.: 100 kor. és az erd. róm. kath. státus: 100 kor. Az összes kitűzött díjak a 3000 koronát jóval meghaladják.

A gazdasági gépgyárosok közül eddig a következők jelentették be részvétüket: Sangerhauseni gépgyár r.-t., Kühne E. r.-t., Podvinet és Heisler, Hofherr és Schrantz, Államvasutak gépgyára, Bächer és Melichár, Mc. Cormick, Alfa-Separator r.-t., a Magyar Gazdák Ért. Szövetkezete 3—4 gyár képviselőiben, Losonczy gépgyár, Resiczai gépgyár, Kalmár Zs. és Tsa rostagyár és még több kisebb gyár.

A bejelentési határidő szeptember 30-án jár le.

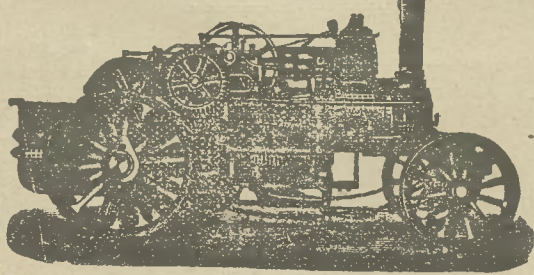
Sörsztrájk. Az osztrák vendéglősök és szállótulajdonosok birodalmi szövetségének 10-ik kongresszusát Prágában megnyitották. A kongresszus határozati javaslatot fogadott el, a melyben tiltakozik a sörárak mindennemű emelése ellen, *ellenkező esetben a sörgyarak bojkottálását vagy a sörsztrájkot ajánlja.* A szövetkezeteknek azt tanácsolja, hogy adott esetben tegyenek büntető feljelentést a sörgyárosok kartellje ellen az egyesületi törvény tul-lépése miatt, valamint kérjék fel a parlamenti fórumokat, *hogy a kartelek ellen erélyesen lépjenek fel.*

A hegyalja védekezése. A *zemplénmegyei gazdasági egyesület* szőlészeti szakosztálya a napokban Thuránszky László vármegyei főjegyző, szakosztályi elnök elnöklésével igen népes ülést tartott, a melyen Metzner Gyula főispánon kívül a legtekintélyesebb szőlőbirtokosok is részt vettek. Megvitaták azt a szerződési mintát, a melyet a kormány a Vinea nevű borkereskedő céggel szándékozik kötni. Buza Barna

országgyűlési képviselő készített egy, a kormányhoz intézendő fölterjesztést, a mely megokolja miért ellenzi a szerződés megkötését. A fölterjesztés pontról-pontra kimutatja, milyen könnyen játszható ki a szerződés és hogy milyen értéktelen az a látszólagos haszon, a melyet a váltalat nyujthat. Rámutat a fölterjesztés a károokra, a melyek a szerződés megkötéséből a borkereskedelemre a monopolizálás következtében hárulnak. A szubvenczióról hangsúlyozza, hogy az épp igazságtalan, mint erkölcstelen ajándék volna és azért a gazdasági egyesület határozottan állást foglal a szerződés megkötése ellen. A szakosztály egyhangulag elfogadta a fölterjesztést és fölkérte a hegyaljai országos képviselőket, hogy a lehető legenergikusabban lépjenek föl a tervbe vett szerződés megkötése ellen. Végül fölolvasták a földmívelésügyi miniszterium leiratát, a mely arról értesíti az egyesületet, hogy Tarczalon mintaszüret tartását engedte meg, a melyen az okszerű szüretelést mutatják be.

Szőlészeti ügyek megvitatása. A „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete“ folyó hó 22-én gróf Zselénski Róbert elnökle alatt igazgató-választmányi ülést tartott. Jelen voltak: Bernáth Béla orsz. képviselő és Hertelendy Ferencz főispán alelnökök, Dobokay Lajos, dr. Lónyay Ferencz miniszteri tanácsosok. Hammersberg Jenő ny. koronaügyész, dr. Istvánffy Gyula egyet. tanár, Koritsánczy János, Ráczy Sándor, Vastagh János, Molnár Lajos, Kramszky Lajos és Oppenheim Henrik, továbbá dr. Drucker Jenő egyesületi igazgató és Szege Bálint egyesületi gyakornok. A választmány először a *bortörvény* ügyének jelenlegi állásával foglalkozott és sajnálattal vette tudomásul, hogy ez a javaslat még mindig nem került a képviselőház asztalára. Miután pedig épen az idej nagyobb bortermésre való tekintettel fontos, hogy a termelők érdekeit egy, az eddiginél szigorubb törvény oltalmazza, a választmány elhatározta, hogy sürgős feliratot intéz úgy a képviselőház elnökéhez, mint az illetékes miniszterekhez, hogy a bortörvény javaslatot mielőbb tűzzék ki tárgyalásra. Azután a választmány a *Vinea* bortermelő és borkereskedelmi r.-t. szerződés-ajánlatát tárgyalta. Az igazgató-választmány megdöbbenéssel szerzett tudomást arról, hogy ezt a szerződési ajánlatot, mely nem csak a borkereskedők, hanem a bortermelők érdekeit is súlyosan érinti és mely az államháztartásnak jelentékeny megterhelését vonná maga után a nélkül, hogy az másnak, mint a szerződést kötő részvénytársaságuk hasznára volna, a kereskedelmi miniszter még mindig nem utasította vissza. A bortermelők és borkereskedők érdekei e kérdésben teljesen azonosak. A tervbe vett borközraktárak, a kivitel ellenőrizhetetlen módja, a kölcsönhordókért szedendő összeg nagysága, a tokaji borközraktárak előmozdításának elégtelensége mind oly szempontok, melyek ezen tervnek támogatását eleve kizárják. A választmány jóváhagyta, hogy az igazgatóság az összes gazdasági és szőlészeti egyesületekhez ez ügyben ártírt és őket felhívta, miszerint világosítsák fel a gazdákat, hogy a kontemplált üzlet a szőlőbirtokosságnak nem válnék javára. Egyúttal pedig tiltakozzanak a kereskedelmi miniszternél ily szerződés megkötése ellen, nyilvános borközraktárak létesítésére csak az állam, vagy valamely közérdekű társadalmi szervezet lehet hivatva, de nem egy kereskedelmi cég. Épen ezért helyteleníti a választmány, hogy egyes vidékeken — a gazdák félrevezettetvén — állítólag maguk is kértek ilyen Vinea-féle közraktárakat. A „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete“ is fel fog irni úgy a kereskedelmi, mint a pénzügyminiszterhez, kifejtve abban a szerződési ajánlat sérelmes voltát és egyúttal felkéri nevezett minisztereket

Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

hogyminden oly kérdésben, mely bortermelésünket közérdeklő, régebbi ígéretükhöz képest a Szőlőgazdák Országos Egyesületét hívják fel véleményadásra. További tárgya az ülésnek a boritaladó törlesztésének kérdése, különös tekintettel az idei nagyobb termésre és a borárak rohamos hanyatlására. A választmány érkezettnek tekinti az időt, midőn e tárgyban a döntő lépést meg kell tenni. E célra országosan fog szervezkedni az iránt, hogy egy október második felében megtartandó országos tiltakozó gyűlésen a szőlőgazdák tömegesen vegyenek részt és monstre küldöttséget menesszenek a képviselőházhoz és a kormány tagjaihoz. Az érdeklődés ezen kérdés iránt most, hogy a bor ára néhol a fogyasztási adó összege alá süllyedt, rendkívül nagy s így a fővárosi tiltakozó gyűlés kétségtelenül impozáns lesz. Ezután az igazgató a választmánynak jelentést tett a nyár folyamán tartott szőlőművelési és folyamatban levő szüretelő gépbemutatóról. Majd az irodalmi szakosztály javaslatához képest a tokajhegyaljai borvidék ismertetésére kitűzött 1600 koronás pályamunka megírásával Rác Sándor szőlészeti főfelügyelőt, Pettenkofer Sándor központi felügyelőt és Dicenty Dezső agrogeológust bizta meg. Végül a választmány 46 új jelentkező tagot vett fel az egyesület kebelébe.

Komlóhírek. A komlószedés a befejezés felé közeledik. A mennyire az augusztus eleji esők s meleg idők segítettek a toboz fejlődésén s a hozamot nagyobbították, annyira károsítólag hatottak a mult heti esőzések és hideg éjjelek, sok helyen a komló tulérett, megtarkult, úgy hogy parcellánként le se szedték. Az eddig érkezett jelentések szerint hazánk idei termés reményessége a következő számokban mutatható be:

Terrület	kat. h.	átlag k. h.	össztermés
Királyhágóntul	350	× 450 kg.	= 1775 q
Duna-Tisza köze	1072	× 541 »	= 5799 q
Tisza-Maros vidék	140	× 250 »	= 350 q
Dunántul	185	× 370 »	= 714 q
Felvidék	25	× 347 »	= 86 q
Összesen	1772 k. h.		8524 q

Kerekszámban 8500 q. Mult évben 9124 q volt hazánk komlótermése, tehát 500—600 q-val kevesebb remélhető!

A külföldön szintén kevesebb termelt, mint a hogy még július végén jóslták s a hogy azt a szept. 13-iki budapesti lapok közölték. A komlóbörzék még most is nagy termésről beszélnek, pedig Európa sok vidékén a termés már zsákban van, az eredmény tehát nem képzelt. A legrészletesebb eredményszámítást e hó elején a cseh komlótanár közölte. Szerinte az idén éppen csak annyi világtermés lesz a komlóban, mint 1907-ben: 1.783.000 ötven kilós mázsa és nem 2.227.000 komlómázsa, mint a „Gambrinus“ szaklap írta, a szükséglet 1908/909-ben: 2.000.000 komlómázsa lesz, tehát 217.000 komlómázsa deficittel végződhetik ez az év s ha igaz, hogy tavalyi komló igen fogytán van: akkor akárhol dolgoznak s hazudoznak is a komlóbörzianerek: a jó komló tisztességes árat meg kell fizetni, s ez az irányzat érezhető is már pl. a nürnbergi

piaczon, mert az I. o. komlót szívesen veszik s az ára 5—6 márkával emelkedik. Nürnbergbe már ezerszámra érkezik a komlózsák s az elsőrendű 50 kilónként 50—55 márkával fizették. De akadt néhány kisebb, igen finom tétel 60, 68, 72 márkáért is. Export komlót (300 ball) 25—32 márkáért vásárolták. Spaltban 80 márkát fizettek 50 kilónként, Württembergben 35—60 márkán vásárolták. Csehországban is megindultak a vásárlások úgy a piacokon, mint a termelő helyeken. A sazi piaczon: I. o. 110—120 kor., a II. o. 90—100 koronán kelt 50 kilónként, harmadrendű komló olcsón adódik. A sazi járásban 20 mázsa 116 koronáért adtak el, más községben 104 koronáért 50 kilónként. A hazai értékesítést illetőleg már jelentettük, hogy a dunántul 100 koronán adtak el néhány wagon uradalmi komlót, mig augusztus végén Petrőczön (Bácskában) még csekély a forgalom, 80—95 kor. 100 kilónként, az elsőrendű 100 koronán felül is. Eddig 250 mmáza kelt el. A segesvári piacról még nem hallatszik eladások híre. Itt szept. 17-én volt az első komlóvásár s azontul hetenként csüörtökön lesz.

Németország dohánytermelése 1907-ben. Németországban, a hol tudvalevőleg nincs dohánymonopolium, az elmúlt 1907-ik évben 96.868 dohánytermelő 15.405 hektár területen termelt dohányt. A dohánytermés értéke 27.012.977 márkára becsülték, míg a megelőző 1906-ik évben 30.231.290 márka értékű dohány termelt.

APRÓK.

Égetett méz és égetett méz nem mindegy. Természetünkben rejlik az, hogy olcsón szeretünk venni. Így van ez minden cikkben, de így van a mésszel is. Nem nézünk arra, hogy mi a méz belértéke, hanem ha egy hatossal egy mm. olcsóbb, azt vesszük meg. Pedig a mésszel is úgy járhatunk, hogy azon hiszünk, hogy olcsón veszünk, drágán vásárolunk. A jól égetett méz 4 hektoliter vizet vesz föl, — a gyengébbek 3, sőt 2½ hektoliter, vagyis 35—40% al kevesebb szaporák és kevésbé kötnék, tehát annyival kevesebbet is érnek. Ha a gazda épít, tegyen próbát a mésszel? A próbát akként kell megtenni, hogy egy mm. meszet kísérletileg beolt s a szükséges vízzel leméri. Ha a 4 hekto vizet fölveszi a méz, akkor jól vásárolt; ha ellenben ennél kevesebbet vesz föl, akkor be van csapva.

Az akácza mint táviradaoszlop. Ha az akáczfát erdőben növeljük, akkor szép sudarasan nő, mint a gyertyaszál. 20 éves korában 2 öles négyzetekben ritkítsuk, hogy egymást el ne nyomja. 30 éves korában már a legszebb táviradaoszlopok kerülnek ki az erdőből, a melyek értéke 3—4 korona szálankint. Az akácza-táviradaoszlopok a tölgyfánál sokkal tartósabbak, s minthogy úgy a távirada-, mint telefonhálózatok a vidéken folyton terjednek, mindinkább nagyobb lesz az igény is irányukban.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A vetőmagvak belfogyasztási forgalma elcsöndesült, még az őszi borsó, őszi búkköny szöszös-búkköny stb. után való kereslet is alábbhagyott. Vörös lóhere és luczerna iránt nyilvánuló várakozási álláspont tovább is tart, az igényelt árak oly kevésbé feleltek meg az általános hangulatnak, hogy kitések nem fordultak elő. A vevők azt hiszik, hogy a tartósan száraz, szép időjárás folytán később olcsóbb árakon fognak vásárolhatni. Vörös lóhere. E magfélének irányzata határozottan lanyha. Amerikából azt jelentik, hogy oly nagy termés takarult be, a minő soha ezelőtt. Luczerna. A luczernamag termése, mely most már körülbelül betakarított mindenütt jónak mutatkozik. Magyarországon sőt még jobbnak, mint a hogy 2—3 héttel ezelőtt remélték. Ennek daczára sem számíthatunk kivételre; mint-hogy az idei gyöngye minőségű mag, a külföldnek aligha fog megfelelni. A forgalom egyáltalában nem bírt kellőleg kibontakozni.

Jegyzések nyers áruért 100 kilogrammonként

Vörös lóhere	120—130 K
Luczerna esőverte minőségű	100—110 »
Luczerna világos minőségű	115—130 »
Biborhere	38—40 »
Baltaczim	35—42 »
Őszi borsó, legutóbbi termés	24—26 »
Őszi borsó, régebbi évjáratu	28—20 »
Szentjánosnapiroz	21—23 »
Őszi búkköny	28—32 »
Tavaszi búkköny	19—21 »
Szöszös búkköny	40—42 »
Mustármag	52—54 »

Szesz.

A szeszületben e héten változatlan élénk kereslet uralkodott és a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 181—181.50 K, változatlanul 62—62.50 K, azonnali és szeptemberi októberi zárlatra. Campagnéra nagyobb tételeket 59 koronáig ajánlottak.

Élesztőszesz adózva 180—180.50, adózatlanul 61—61.50 kor. kelt el nagyban.

Denaturált szesz nagyban kérésre 51.50—52 K kelt el hordóval együtt.

Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens nyersszesz ab termelő állomás új termelési időnybe szállítva 2—2.50 K. ajánlottak Lloyd jegyzésén alól vagy 54 koronáig fix árbán.

Budapest a kontingens nyersszesz ára 59—60 korona.

Budapesti zárlatok nagyban:

Finomított szesz adózva	181—181.50 K
Finomított szesz adózatlan	62—62.50 »
Élesztőszesz adózva	180—180.50 »
Élesztőszesz adózatlan	61—61.50 »
Nyersszesz adózva	179—180— »
Denaturált szesz	51.50—52— »

Készáru-tözsde 1908. szept. hó 25-én.

Fajta	Hektoliterenkénti súly kilogrammban		100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:						
Tiszavidéki	75	—	79	23.00	23.50	
„	76	—	80	23.35	23.80	
„	77	22.80	81	23.45	23.90	
„	78	22.90	82	—	—	
Fehérmegyei	75	—	79	22.80	23.30	
„	76	—	80	23.05	23.50	
„	77	22.60	81	—	—	
„	78	22.70	82	—	—	
Pestvidéki	75	—	79	22.80	23.30	
„	76	—	80	23.05	23.50	
„	77	22.60	81	—	—	
„	78	22.70	82	—	—	
Bánsági	75	—	79	23.00	23.50	
„	76	—	80	23.25	23.70	
„	77	22.80	81	—	—	
„	78	22.90	82	—	—	
Bácskai	75	—	79	22.00	23.50	
„	76	—	80	23.25	23.70	
„	77	22.80	81	—	—	
„	78	22.90	82	—	—	
Rozs elsőrendű új				18.70	18.85	
„ középminőségű (új)				18.35	18.60	
Arpa takarmányára, elsőrendű				15.75	15.90	
„ másodikrendű				15.40	15.65	
Köles				16.40	16.60	
Zab elsőrendű (új)				15.80	16.30	
„ középminőségű (új)				16.80	16.80	
Tengori belföldi						
román v. bolgár						
Repezekáposzta						

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségénél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudóifrakpart 8.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek idei második sorozata f. é. szeptember hó 30-án veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapju-árverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

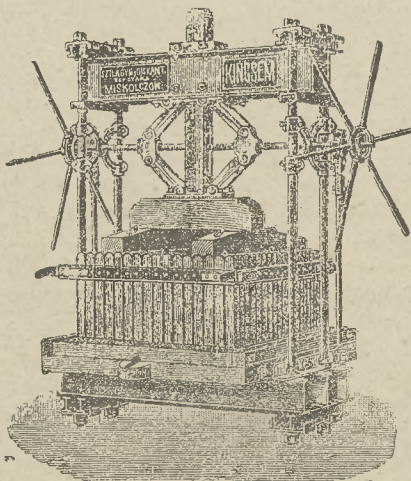
Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utcza 12. sz.

BORSAJTÓK.

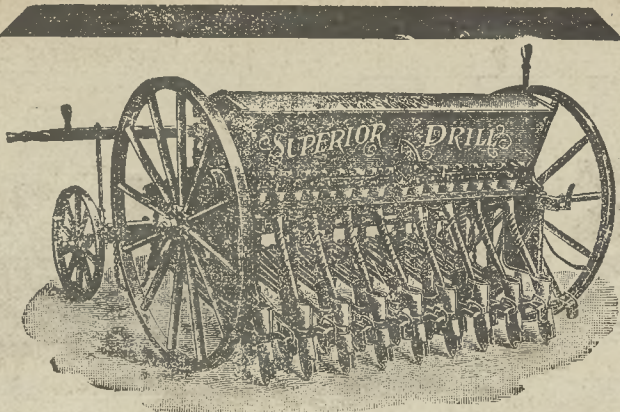
1902. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj, aranyérem. — 1901. temesvári kiállítás, I. díj, díszoklevél. — 1906. Nagyváradi, I. díj, díszoklevél.

1902. borszázi kiállítás Eger, I. díj, díszoklevél és aranyérem. — 1907. évi pécsi kiállítás aranyérem és díszoklevél. — Aranyérem ingyen.

Legújabb rendszerű könyökszerkezetű „Kossuth“, „Kinósem“, „Hegyalja“ és „Aczelorsós“ a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. — Legújabb Rákóczi-rendszerű, nagyüzemi préseléshez. **Főelőnye.** A must senol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Örökifajtás! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető! — Szőlőzúzó és bogozók! „Villám“ legújabb centrifugális bogozó és zúzógépek.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolczon.

Superior Sorvetőgépek.

— !! Legjobb tolókerékrendszer!! —
 !!! Tessék közelebbi leírást kérni !!!

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák.

— Egy- és többvasu ekék. —

Háromtagu és egytagu hengerek.

Triórök. — Mútrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig

Prések és csiszoló gépek

cement-, mozaik-, granitloit-, terrazzo és járda lemezek gyártása céljából ugyancsak formákat, műkövek, betoncsövek-, gömbölyű és tojásdad profilok-, betonsinsztrények stb. részére legújabb szerkezetekben és kitűnő kivitelben szállít:

Eisengiesserei u. Maschinenfabrik Niederburg
 Georg Wittmer Karlsruhe (Baden)

1874-ben alapítva.

Vezérképviselőt Magyarország részére:

Büschitz Mór Komárom.

A legtöbb legnagyobb gyárak bel- és külföldön általunk rendeztetek be. — Katalógusok ingyen és bérmentve —
 Legkitűnőbb ajánlatok rendelkezésre.

Szőlőbirtok

tizenkét hold homoki, 8 hold beültetett termő, eladó.

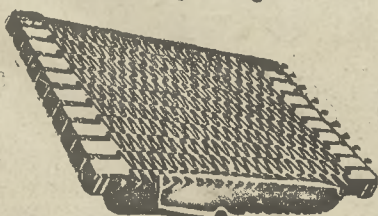
Vinczler Istvánné, Sárospatak.

'UNIKUM' magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós!!

Nem salakosodik!

Nem görbül!!

Nagy szénmegtakarítás!!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rostélyokat is. A Van-Baerle-féle S. S. jegyű kazánköszöda nem titkos szer

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamosági vállalat

BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

Pisny Istvánné, Battonya, Csanádm.
 eladásra kerül 100 db bronzpulyka, emdeni liba, olasz x emdeni, pekingi kacsa, sárga és fehér orpington, fehér magyar, kopasznyaku tyúk és ugyancsak Rodjendi tyúk. Egész éven át szállítók kifizetett szállítással Budapestig vágni való baromfit és tojást. Eladó szép tiszta új hely kilója 12 kor. És 46 db yorkshiri sovány süldő malac kilója 1 kor. 60 filler, hasas v. fiás ilyen koczák, v. lasított malacok, süldő magkoczák meg- egyezés szerint.

Kiváló szép, tisztavérű tenyész-
 képes berkshiri kanok és felbugatott koczák, ugyancsak választott malacok, importált kanok ivadékai eladók. Bővebb felvilágosítást ad **Mersich László, Csillizradvány.**

32 hold

őszi káposzta termés waggon szállításra eladó. Dobozi uradalom, posta Doboz, Békés m.

Használt, jól javított

termény-ZSÁKOT

Csöves tengeri és burgonyatöltésre igen olcsó árban szállít

a **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyár,

Bpest, Nádor-u. 31/33.

Tessék ajánlatot kérni.

Vetőmag.

Diószegi buza

prima minőségű, mely a f. évben 1200 négyszögölon 12 q szemtermést adott, míg a készlet tart, 24 K-ért mm.-ként eladó. Ugyancsak **váltó-buza** Ia minőségű, bő termő, 24 koronáért mm.-ként kapható a **Sároi Uradalomban, Nagy-Sáro, Bars-megye.**

Magyar Erdész

erdészeti és vadászati szaklap

Szerkeszti és kiadja

IMECSFALVI IMECS BÉLA

Borsod-Apátfalván.

Előfizetési ár:

Egész évre. . . 14 korona.

Eladó Nóri csikók.

Alulírott uradalmi főbérnökség nóri tenyészeteiből **9 mén, 16 kanca választott csikót áruba bocsát.** Venni szándékozók, ha eziránt megkeresnek bennünket, kocsi várja az állomásnál.

Uradalmi főbérnökség, Alsólendva.

Posta, vasut és távirtda-állomás helyben.

Földbirtok

dohányengedélylyel és épületekkel jól felszerelt, **172 holdas, eladó.**

Vinczler Istvánné, Sárospatak.

Polgár Sándor

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kőszerezés

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök. Gummiaruk, Suspensorium, Irrigator feosker 16k stb. legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvtörők, has- és köldök kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (Fenti címre ügyelni tessék.)

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

RAPID kézi mútrágyaszóró készülék.

Szabadalm. száma 41716. szám alatt.

Szabályozható szórókanállal.

Ezen mútrágyaszóró-készüléket

Fischl V. gazdasági intéző ur szak-szerű kísérletezés után találta fel. — A régi szokásos kézi szórással szemben **előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja meg;** a használatban levő nagy gépekkel szemben **előnye az olcsó ár,** egyszerű kezelés s hogy **egy ember naponként 7-8 holdat,** vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. A beállítható szórókanál által az **elszórandó mennyiség pontosan szabályozható.** Ára Budapesten darabonként **60.— K.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálok.

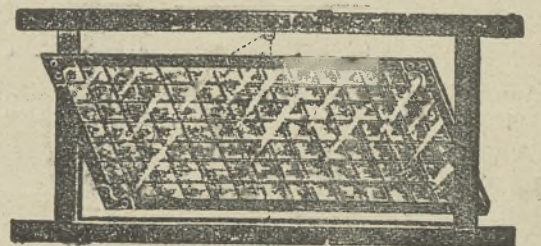
WEISZ JAKAB

a szabadkai mútrágya-gyár képviselője

Budapest, V., Lipót-körut 7.

UJDONSÁG!

Készít: „VICTORIA” istálló- és raktár-szellőztetőket és mindenféle lakatos-munkákat.

Istálló- és raktár-ab'akok vasrámában sodrony-üveggel. — Előnyel: töretetlen, tűz- és bet. részbiztos, olmos és olós! Megrendelhető a készítőnél:

FARKAS ÉS TÁRSA lakatos-gyárában BUDAPEST, VI., Lehel-utca 10/a. sz.

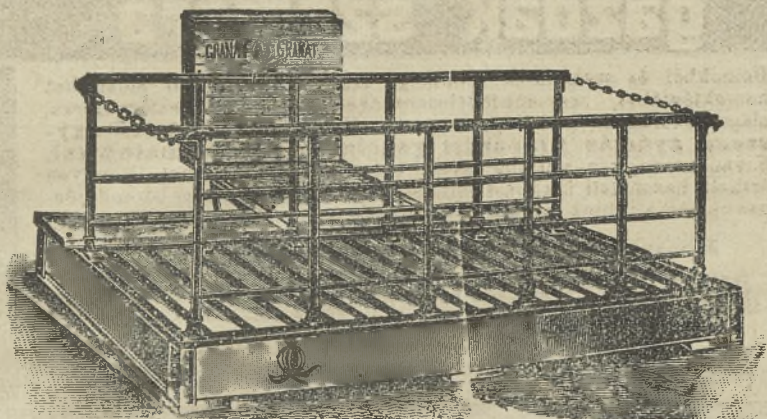
Megrendelhető továbbá a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

UJDONSÁG!

érjen árjegyzéket!

kérjen árjegyzéket!

**„GRANAT“ MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK
BUDAPESTEN.**

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tizedes-, százados-
előállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár:
III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold-
utca 8. sz. Raktár: u'ca 21. sz.

Pályázati hirdetmény.

A sopronmegyei gazdasági egyesület az 1909.
évi január hó 1-én elfoglalandó

segédtitkári állásra

ezennel pályázatot hirdet, amely állásra gazdasági akadémiát, vagy
tanintézetet jó sikerrel végzetek pályázhatnak. A bizonyítvány-
másolatokkal felszerelt pályázati kérvények **f. évi november
15-ig** a sopronmegyei gazdasági egyesülethez, Sopronba külden-
dők. A német nyelv tudása okvetlenül szükséges. Előnyben részesül
azoknak a pályázata, akik gazdasági gyakorlatot tudnak igazolni
és a szőlőszetben gyakorlatilag is képzetek. Az állás javadalmazása
évi 1200 korona fizetés és 480 korona lakbér; kiküldések esetén
a szabályszerű uti- és napidíjilletmények

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . .	1,970.340.— kor.	
Tartalékok	764.760.16 „	

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.	1904. évi fölösleg	72.438.23 kor
1902.	59.782.26	1905.	61.730.60
1903.	109.331.73	1906.	39.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszint-
tén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok di arányukban része-
sülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen
biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartá-
lékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os
díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen bizto-
sítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben
a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat,
5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a kép-
viselőik közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden
irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Hirdetmény.

A bábolnai m. kir. állami ménesbirtok tisztavérű
simenthali szarvasmarha tenyésztéséből származó,
tuberkulinra nem reagált 26 drb 1¹/₄ — 2 éves tenyész bika
folyó évi október hó 12-én délután fél 2 órakor Bábolnán
nyilvános árverésen el fog adatni.

A ménesbirtok igazgatóságához intézendő (posta- és távirda
állomás Bábolnapusztá, távbeszélő Komárom 96.) előzetes be-
jelentésre az ácsi és nagyigmándi állomásra kocsik küldetnek.

Az eladásra kerülő állatok részletes leírása, valamint az
árverési feltételek a m. kir. gazdasági főigazgatói hivatalnál
(Budapest, földmivelésügyi miniszteriumban) és a bábolnai m.
kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál megkaphatók.

Budapest, 1908. évi szeptember hó.

M. kir. földmivelésügyi Minister.

A tarlóhántás Bächer könnyű négybarázdás hántóékeje
legcélszerűbb Bächer könnyű hárombarázdás hántóékeje
eszközei: JOHNSTON tarlóhántó tárcsás boronája.

Legjobb aczélanyag, csekély önsúly, kevés vonóerő, ideális munkateljesítmény.

Tessék ajánlatot kérni! Olesó árak!

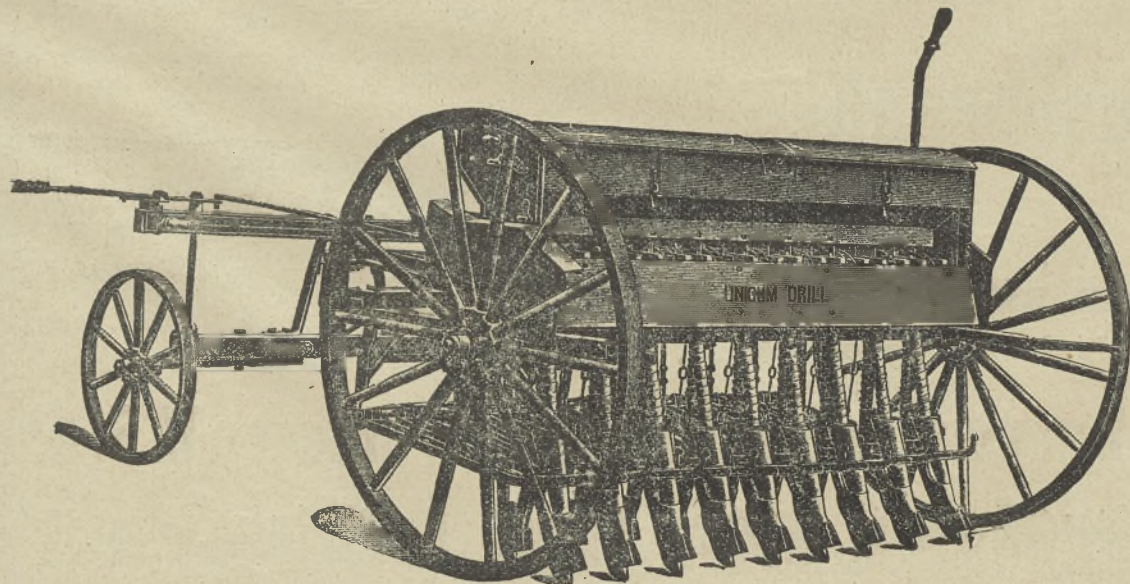
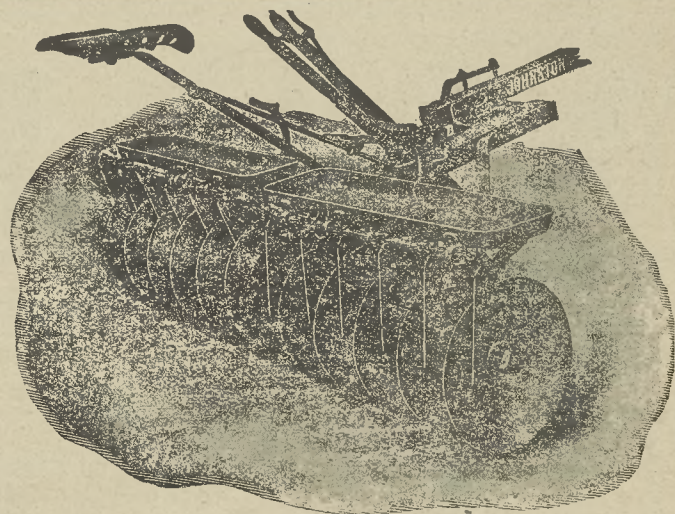
BÄCHER RUDOLF

SPECZIÁLIS EKE ÉS TALAJ-
MŰVELŐ ESZKÖZÖK GYÁRA.

VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR:

SZÜCS ZSIGMOND

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68.

Az eredeti MELICHAH gyártmányu, páros sorszámú

„UNIKUM DRILL“

a jelenkor legtokéleteesebb sorvetőgépe.

Utolérhetetlenül preciz vetés, hegynek-völgy-
nek teljes egyforma, ideálisan tökéletes mag-
elosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás,
feltűnő csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel,
elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerke-
zet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdon-
ságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános ked-
veltségét köszönheti. Több mint 32.000 darab
használatban. Számtalan elsőrendű kiténtetés és
sok száz elismerőlevel a világ minden részéből.

Ujabb speciálítások: műtrágyaszórógépek és
műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek. Külön-
leges répa- és amerikai rendszerű kukor-
iczafészek berakók (a Hermann-féle művelésmód-
hoz). Chiliszórók a ezukorrépa feltrágyázásához.

MELICHAH FERENCZ
sorvető- és műtrágyaszórógépek gyára

Vezérképviselő
és főraktár:

Szücs Zsigmond
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasut-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42-50.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde

bérpalota). — Telefon: 97-05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére,

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle

korneuburgi marhatáppor csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrásy-ut 26. szám.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cze mentből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaakat, cze ment-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

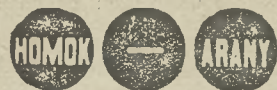
Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gasparly & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

Eladó állatok.

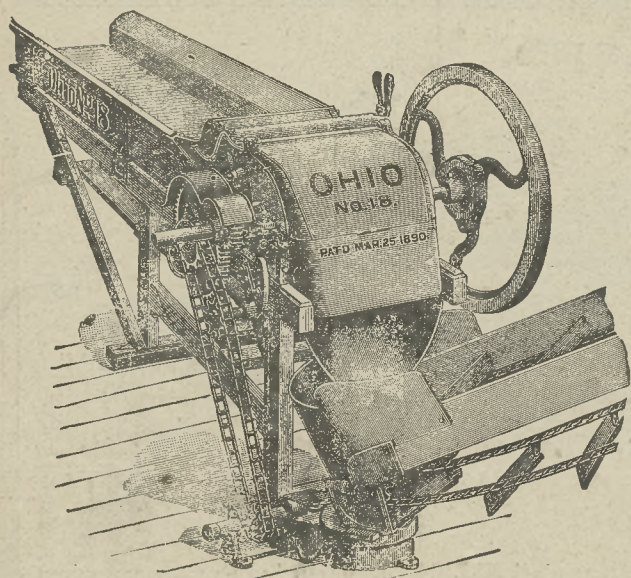
Baracson, néhai SZLUHA Pálné, szül. béri BALOGH Erzsébet hagyatékát képező birtokon (vasut- és hajóállomás **Dunaföldvár**) október hó 1-én szabadkézből eladásra kerül:

350 drb birka

- 28 „ magyar ökör
- 25 „ bonyhádi tehén
- 65 „ bonyhádi rideg marha
- 10 „ ló

ezenkívül mindennemű **gazdasági gép és eszköz.** —

Kocsik a vasutállomáson rendelkezésre állanak.

Mc CORMICK tárcsásborona

tarlóhántásra,

vetőszántásra,

rögapritásra stb. stb.

a gazda leghálásabb talajmivelő eszköze.

Mc CORMICK

Harvesting Machine Comp., Chicago U. S. A.

Igazgatósa és főraktára: Budapest, U., Alkotmány-utca 12.

J. E. KNECHT, igazgató.

